

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Obsah

1. Identifikační údaje školy 4

1.1. Název ŠVP 4

1.2. Identifikační údaje o škole, kontakty 4

1.3. Zřizovatel 4

1.4. Platnost dokumentu 4

2. Obecná charakteristika školy 5

2.1. Velikost školy, nejvyšší povolený počet dětí v mateřské škole 5

2.2. Lokalita školy 5

2.3. Charakteristika a specifika budov 5

2.4. Specifika jednotlivých tříd 7

3. Pedagogický tým školy 8

3.1. Zástupkyně pro mateřskou školu 9

3.2. Učitelka jako průvodce dětí ve vzdělávání 13

3.3. Asistentka pedagoga jako partner učitelky 14

4. Podmínky pro realizaci předškolního vzdělávání 14

4.1. Psychosociální podmínky 14

4.2. Spolupráce školy s rodinou 15

4.3. Organizace 16

4.4. Životospráva 19

4.5. Věcné podmínky 21

5. Charakteristika vzdělávacího programu 23

5.1. Vize a cíle vzdělávacího programu, případně profilace školy 23

5.2. Vzdělávací strategie 26

5.2.1. Vzdělávací strategie – různé vzdělávací formy 27

5.2.2. Vzdělávací strategie – vzdělávací metody 28

5.2.3. Rozvoj klíčových kompetencí a základních gramotností 30

5.2.3.1. Klíčové kompetence a způsoby jejich naplňování 31

5.2.4. Základní gramotnosti 35

5.2.5. Návaznost předškolního a základního vzdělávání 37

5.3. Nastavení procesu pedagogického diagnostikování 38

5.3.1. Pozorování 38

5.3.2. Portfolio 38

5.3.3. Rozhovor 40

5.3.4. Komunikace a spolupráce s rodinou 40
5.3.5. Spolupráce učitelů 40
5.4. Individualizace vzdělávání dětí na základě jejich potřeb, možností a zájmů 40
6. Vzdělávací obsah 43
6.1. Integrované bloky 44
6.1.1. Příroda kolem nás 45
6.1.2. Já a můj svět 46
6.1.3. Moje radosti 47
6.2. Realizace integrovaných bloků 48
6.3. Další projekty a programy 49
7. Autoevaluace mateřské školy 52

1. Identifikační údaje školy

1.1. Název ŠVP

Název ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
Motivační název: Poznáváme svět kolem nás

1.2. Identifikační údaje o škole, kontakty

Název školy: Masarykova jubilejní základní a mateřská škola, Černilov
Sídlo školy: Černilov 380, 503 43 Černilov
Statutární zástupce školy: Mgr. Bc. Daniela Matyášová
Zástupce pro mateřskou školu: Mgr. Petra Moravcová
Zpracovatel školního vzdělávacího programu: Mgr. Petra Moravcová a kolektiv
Kontakt:
e-mail: matyasova@zscernilov.cz, ms@zscernilov.cz
web: www.zscernilov.cz, ms.cernilov.cz
REDIZO: 650062345
IČO: 70986126

1.3. Zřizovatel

Název zřizovatele: Obecní úřad Černilov
Adresa zřizovatele: Černilov 310, 503 43 Černilov
Kontakty:
starosta: 724 186 816, starosta@cernilov.cz
místostarostka: 734 203 928, mistostarostka@cernilov.cz

1.4. Platnost dokumentu

Číslo jednací: ZŠMŠ/2026/153
Platnost a účinnost dokumentu: 1. 9. 2026 - 31. 8. 2028
Datum projednání na pedagogické radě: 27. 8. 2026

.....
ředitelka školy
Mgr. Bc. Daniela Matyášová

.....
razítko školy

2. Obecná charakteristika školy

2.1. Velikost školy, nejvyšší povolený počet dětí v mateřské škole

Kapacita školy: 132 (stanoven nejvyšší povolený počet dětí)
Počet tříd: 6 tříd

Mateřská škola je zařízení s celodenním pravidelným provozem, a to od 6:30 hodin do 16:30 hodin. Kapacita školy je 132 dětí, které jsou rozděleny do šesti tříd, čtyři třídy jsou heterogenní, dvě třídy v základní škole homogenní.

2.2. Lokalita školy

Mateřská škola se nachází v centru obce Černilov za budovou základní školy a jídelnou, se kterou je propojena spojovací chodbou. Okolí školy tvoří převážně obytné domy a zemědělské pozemky. Výhodou je blízkost přírody, kterou využíváme při pravidelných vycházkách a objevování okolí.

2.3. Charakteristika a specifika budov

Mateřská škola se skládá ze dvou budov a dalších prostor v budově základní školy. Jednotlivé objekty jsou propojeny spojovací chodbou. Budovy jsou jednopodlažní a uspořádání tříd odpovídá platným hygienickým normám pro daný počet dětí a umožňuje realizaci různorodých vzdělávacích aktivit.

První budova

V přízemí této budovy se nachází třída Sluníčka, která je členěna na dva základní prostory – herní část s kobercem pro volnou hru a pohybové aktivity a na pracovní část se stolečky. Na třídu přímo navazují sociální zařízení a šatna pro děti, stejně jako zázemí pro personál. Součástí přilehlých prostor je také sklad čistících prostředků, kabinet pomůcek a kuchyňka pro přípravu svačin a zajištění pitného režimu.

V patře budovy se nachází třída Kapičky, jejíž uspořádání odpovídá třídě v přízemí. Třída obsahuje navíc malý pokojíček s kuchyňkou a relaxačním koutkem.

Druhá budova

V přízemí této budovy je umístěna třída Hvězdičky a v patře třída Bublinky. Obě třídy jsou rozděleny na tři propojené části – herna se stolečky, herna s kobercem a tělocvična, která zároveň slouží jako prostor pro odpočinek dětí na lehátkách. Ve třídě Bublinky je navíc k dispozici samostatná místnost (kreslírna) určená pro výtvarné a tvořivé aktivity. V přízemí

budovy ve třídě Hvězdičky se nachází sborovna s knihovnou a kancelář zástupkyně mateřské školy. V obou podlažích jsou k dispozici kuchyňky pro přípravu svačin a zajištění pitného režimu, šatny a sociální zařízení pro děti i zaměstnance.

Prostory v budově základní školy

Třídy Duháčci a Obláčky jsou umístěny v přízemí základní školy. Obě třídy jsou členěny na herní kout s kobercem a pracovní část se stoly. Součástí obou tříd je kuchyňská linka, která slouží k přípravě svačin, zajištění pitného režimu a vydávání obědů. Děti využívají sociální zařízení základní školy. Třídy mají k dispozici vlastní šatnu umístěnou ve spojovací chodbě vedoucí ke školní jídelně.

Dopravní dostupnost školy

Ulice, ve které se nachází Masarykova jubilejní základní a mateřská škola, prošla před několika lety rozsáhlou rekonstrukcí s cílem zvýšit bezpečnost a přizpůsobit se rostoucímu dopravnímu zatížení v této části obce. Byla upravena tak, aby splňovala současné bezpečnostní standardy a umožnila parkování v blízkosti školy.

V rámci úprav vznikla podélná i kolmá parkovací stání před budovami mateřské i základní školy a zároveň bylo vybudováno přilehlé parkoviště. Před základní školou byly opraveny autobusové zastávky a celý prostor byl nově vydlážděn žulovou dlažbou, která zajišťuje estetický a zároveň odolný povrch.

Informace z historie školy

První budova mateřské školy v Černilově byla otevřena v září roku 1972. V následujících letech došlo k výraznému nárůstu počtu dětí, což vedlo k problémům s jejich umístěním. Z tohoto důvodu byla na podzim roku 1981 zahájena výstavba druhé budovy. Její otevření dne 1. 9. 1983 umožnilo rozšíření kapacity na čtyři třídy s věkově homogenním složením.

Od roku 2003 je mateřská škola součástí právního subjektu s názvem Masarykova jubilejní základní škola a mateřská škola, Černilov.

V reakci na převládající nedostatek míst byla v areálu základní školy v roce 2011 zřízena pátá třída a v roce 2024 šestá třída. V současnosti je mateřská škola šestitřídní a celková kapacita je 132 dětí.

V roce 2010 proběhla rozsáhlá rekonstrukce celého areálu školy, jejíž součástí byly i úpravy interiéru tříd přední budovy. V létě roku 2011 došlo k celkové modernizaci vnitřních prostor této budovy, včetně rekonstrukce kuchyní, hygienického zázemí a dětských šaten. V následujících letech byla postupně vyměněna část nábytku ve třídách a kryty topení.

Rekonstrukce druhé budovy proběhla v roce 2015. Během stavebních úprav byly zmodernizovány prostory šaten a umýváren, které se více otevřely a zpřehlednily. Obnovou

prošla také chodba a schodiště. V letech 2016 a 2017 následovala úprava interiéru tříd v této budově. Ve spodní třídě byly v roce 2024 vyměněny podlahové krytiny.

Zahrady a okolní pozemky školy jsou oploceny. Každá budova má vlastní pískoviště a zahradní domek sloužící k uložení hraček, náčiní a environmentálních pomůcek. Terasy u budov jsou vybaveny zahradním nábytkem. V roce 2012 byly na zahradě u první budovy vybudovány nové herní prvky zaměřené na rozvoj pohybových dovedností dětí. V dalších letech přibylo také mlhoviště, které se využívá nejen ke hře, ale i při sportovních aktivitách. Zahrada u druhé budovy je koncipována s důrazem na přírodní prvky podporující environmentální výchovu. Na zahradách jsou od roku 2023 instalovaná venkovní pítka a na přední zahradě byla zřízena venkovní toaleta. V létě 2025 byla přebudována přední část zahrady. Byl srovnán terén po odstranění přístřešku na kola a staršího herního prvku a odstraněno jezírko. Na uvolněném místě vzniklo nové pískoviště, pružinové houpadlo a větší herní prvek určený pro nejmenší děti. Úprava přispěla ke zvýšení bezpečnosti a podpoře herních a pohybových aktivit dětí.

Pro další pohybové aktivity dětí je možnost využít travnatou plochu a školní sportovní hřiště u ZŠ.

2.4. Specifika jednotlivých tříd

Třídy jsou pojmenovány: Sluníčka, Kapičky, Hvězdičky, Bublinky, Duháčci a Obláčky.

Třída Sluníčka se nachází v přízemí první budovy a je určena pro děti ve věku od 3 do 5 let. Vybavení třídy tvoří tematická herní centra – dopravní, polytechnické, výtvarné, stavebnice (kostky), knihovna, kuchyňka, obchůdek, pokojíček a relaxační zóna. Třída je vybavena čističkou vzduchu, televizí, notebookem, přenosným reproduktorem a robotickou pomůckou Bee-Botem. Prosklené dveře umožňují přímý vstup na terasu se zahradou.

Třídu Kapičky umístěnou v patře první budovy, navštěvují děti ve věku od 3 do 5 let. Děti zde mají k dispozici pestrou škálu herních a vzdělávacích center – divadelní, hudební, taneční, pohybové, výtvarné, dopravní, konstruktivní a polytechnické. Součástí prostoru je také pokojíček s kuchyňským a relaxačním koutkem. Třída je vybavena čističkou vzduchu, televizí, notebookem, přenosným reproduktorem a robotickou pomůckou Bee-Bot.

Třída Hvězdičky v přízemí druhé budovy je určena dětem ve věku od 4 do 6 let. K dispozici je bohaté zázemí herních a vzdělávacích koutků – předčtenářský, předmatematický, přírodovědný, chovatelský, konstruktivní, divadelní a hudební, centrum společenských her, knihovna a dílna. Děti mohou využívat pokojíček s kuchyňkou, obchůdek a výtvarnou kreslírnu. Třída je vybavena čističkou vzduchu, interaktivní tabulí, notebookem, tabletem (iPad), přenosným reproduktorem a robotickou pomůckou Bee-Botem. Třída má vlastní tělocvičnu a přímý vstup na prostornou terasu se zahradou.

Třída Bublinky se nachází v patře druhé budovy a je určena pro děti ve věku od 4 do 6 let. V rámci třídního prostředí jsou zastoupena různorodá vzdělávací a herní centra – interaktivní, matematické, předčtenářské, přírodovědné, hudební, dramatické, výtvarné, pokusy a objevy, kostky a Lego, centrum společenských her, pokojíček s kuchyňkou a obchůdek a výtvarná kreslírna. Třída je vybavena čističkou vzduchu, interaktivní tabulí, notebookem, tabletem (iPad), přenosným reproduktorem a robotickou pomůckou Bee-Bot. Třída má vlastní tělocvičnu.

Třída Duháčci se nachází v budově základní školy a je určena dětem předškolního věku od 5 do 6 let. Děti zde rozvíjejí své dovednosti v centrech předčtenářských a předmatematických činností, v centru společenských her, obchůdku a hudebním koutku. Třída má k dispozici čističku vzduchu, interaktivní panel, notebook, tablet (iPad), přenosným reproduktorem a robotickou pomůcku Bee-Bot. Děti také pracují s didaktickými sadami Klokanův kufr a Klokanovy kapsy.

Třída Obláčky se nachází v budově základní školy a je určena dětem předškolního věku od 5 do 6 let. Vybavení třídy je přizpůsobeno potřebám dětí v období předškolní docházky a děti se rozvíjejí v centrech předčtenářských a předmatematických činností, v centru společenských a logických her, stavitelském centru a výtvarném a hudebním koutku. Třída má k dispozici interaktivní display, notebook, tablet (iPad), přenosným reproduktorem a robotickou pomůcku Bee-Bot. Děti také pracují s didaktickými sadami Klokanův kufr a Klokanovy kapsy.

3. Pedagogický tým školy

Tým školy se skládá z pedagogů, asistentů pedagoga a dalších pracovníků, kteří společně vytvářejí bezpečné, podnětné a podněcující prostředí pro rozvoj dítěte. Spolupráce a vzájemná komunikace mezi členy týmu je zásadní pro efektivní realizaci vzdělávacího procesu a pro naplňování cílů předškolního vzdělávání.

Odborná kvalifikace a profesní kompetence

V souladu s pojetím a cíli předškolního vzdělávání tvoří tým školy kvalifikovaní pedagogičtí pracovníci, kteří se systematicky věnují prohlubování svých profesních i osobnostních kompetencí. Průběžné profesní vzdělávání pedagogů je zásadní pro udržení a rozvoj kvality předškolního vzdělávání i pro efektivní podporu potřeb pedagogů a zájmů dětí.

Respekt k dítěti a etika

Pedagogové přistupují k dětem s úctou a respektem, podporují jejich jedinečnost a kompetence. Jsou pro děti vzorem lidskosti, komunikace a etického chování. Tým se řídí společně vytvořeným etickým kodexem, který podporuje důvěru, otevřenost a profesionální jednání.

Týmová spolupráce a klima školy

Tým pracuje spolupracujícím způsobem, sdílí zkušenosti, plánuje společně a vzájemně se podporuje. Vzájemné vztahy jsou založeny na důvěře, respektu a otevřené komunikaci.

Profesní a osobní rozvoj

Pedagogové se průběžně vzdělávají dle potřeb školy i svých profesních zájmů. Využívají semináře, webináře, koučink, vzájemné hospitace i metodické sdílení. Vedení podporuje zavádění inovací a reflexi práce v souladu s RVP PV 2025. Začínající učitelé mají podporu uvádějících kolegů.

Spolupráce s odborníky a komunitou

Tým spolupracuje s odbornými institucemi (PPP, SPC, OSPOD, ZŠ, psycholog), využívá jejich podporu a zapojuje děti i komunitu do společných aktivit. Prohlubuje se také spolupráce mezi pedagogickým a provozním personálem.

Odborné zaměření pedagogů, učitelky se profilují dle svých silných stránek v oblastech:

- logopedická prevence
- environmentální a polytechnické vzdělávání
- podpora dětí se SVP a dětí nadaných
- výtvarná a hudební výchova

3.1. Zástupkyně pro mateřskou školu

Zástupce tvoří jasnou vizi a strategii rozvoje. Podporuje týmovou spolupráci, příznivé klima školy a prosociální vztahy. Věnuje se adaptaci, vedení a rozvoji začínajících učitelů, poskytuje zaměstnancům zpětnou vazbu a společně s nimi plánuje jejich profesní růst. Vytváří podmínky pro samostudium a další vzdělávání, motivuje k sebereflexi a sdílení zkušeností. Dbá na otevřenou komunikaci uvnitř školy, spolupracuje se zřizovatelem i dalšími partnery školy. Realizuje pravidelnou autoevaluační činnost a její výsledky využívá k dalšímu rozvoji školy. Na základě sebereflexe soustavně pracuje na svém osobnostním i profesním rozvoji.

Řízení mateřské školy, vize školy z pohledu zástupkyně MŠ

Řízení mateřské školy zahrnuje dodržování právních norem, vedení školy s jasnou vizí a strategií, rozvoj kvalitního pedagogického týmu a vytváření otevřeného a spolupracujícího prostředí. Vedoucí pracovník uplatňuje respektující přístup, podporuje profesní růst zaměstnanců, motivuje je k sebereflexi, plánování a týmové práci. Společně zaměstnanci sdílí hodnoty a dodržují vytvořený etický kodex. Pravidelně vyhodnocuje kvalitu vzdělávání pomocí hospitací, kontrol, rozhovorů a evaluačních nástrojů. Sleduje nové trendy a příklady dobré praxe, spolupracuje se zřizovatelem, rodiči i širším okolím školy. Důraz je kladen

na bezpečné a respektující prostředí pro děti, efektivní organizaci dne a individuální přístup. Vedení školy funguje na základě sdílených kompetencí, společného plánování a pravidelné zpětné vazby, kterou využíváme k dalšímu rozvoji školy i osobnímu růstu.

Řízení školy a profesní leadership

- Respektovat platnou legislativu a rámcové kurikulární dokumenty, zejména RVP PV 2025, které vymezují zásady organizace a realizace předškolního vzdělávání.
- Budovat svou roli jako lídr školy prostřednictvím kvalitního pedagogického vedení zaměřeného na rozvoj vzdělávání, profesní růst týmu a efektivní spolupráci.
- Uplatňovat koučovací přístup při vedení zaměstnanců – k podpoře jejich motivace, spoluúčasti na řízení, řešení problémů, plánování a odpovědnosti za výsledky.
- Vést tým otevřeným a participujícím způsobem s cílem posilovat sebedůvěru, tvořivost a iniciativu zaměstnanců v souladu s hodnotami školy.

Kvalita vzdělávání a rozvoj školy

- Rozvíjet vzdělávací koncepci školy v návaznosti na principy kompetenčně orientovaného kurikula, individuálního rozvoje každého dítěte a rovného přístupu ke vzdělávání.
- Formulovat jasná a měřitelná kritéria kvality v oblasti pedagogického řízení, výsledků vzdělávání dětí, kvality výuky, spolupráce a evaluace.
- Zaměřovat se na rozvojové oblasti školy a hledat příležitosti pro zlepšování ve všech organizačních a pedagogických oblastech.
- Aktivně vyhledávat inspiraci z příkladů dobré praxe, sdílení mezi školami, profesních sítí a vzdělávacích platforem.

Týmová spolupráce a rozvoj zaměstnanců

- Budovat spolupracující tým zaměstnanců, který se podílí na vytváření a naplňování školních dokumentů.
- Pracovat s potenciálem jednotlivých členů týmu, rozpoznávat jejich silné stránky a na základě toho efektivně delegovat úkoly a pravomoci.
- Zajišťovat pravidelnou a srozumitelnou informovanost všech zaměstnanců školy v oblasti organizace, plánování, evaluace i každodenního provozu.

Kultura školy a hodnotové vedení

- Společně s kolektivem vytvářet firemní kulturu založenou na důvěře, sdílených hodnotách, respektu a otevřené komunikaci.
- Vytvářet prostředí, ve kterém se zaměstnanci cítí bezpečně, jsou zapojeni do rozhodování a fungují na základě jasně vymezených pravidel a etického kodexu školy.

- Vytvářet pozitivní školní klima založené na týmové spolupráci, sdílení profesních hodnot, respektujícím přístupu a vnitřní motivaci.

Podpora profesního rozvoje

- Vytvářet podmínky pro odborný růst zaměstnanců v souladu s potřebami školy i jednotlivců.
- Podporovat kontinuální profesní rozvoj prostřednictvím dalšího vzdělávání, mentoringu, profesních setkání a sdílení.
- Začínajícím pedagogům poskytovat podporu formou uvádějících učitelů, systematického vedení a adaptace.
- Sledovat rozvoj profesních kompetencí všech pedagogických pracovníků a vytvářet pro něj podmínky.

Evaluace a kvalita řízení

- Pravidelně monitorovat, vyhodnocovat a reflektovat pokroky školy vzhledem k nastaveným cílům a plánům.
- Propojovat výstupy z pedagogické evaluace, sebereflexe, hospitací a dotazníkových šetření a na jejich základě upravovat činnosti a cíle školy.
- Zavádět pravidelné hospitace a orientační vstupy do tříd, podporovat začínající učitele, hledat příležitosti ke zlepšení výuky.
- Pravidelně vyhodnocovat práci zaměstnanců, hodnotit plnění ŠVP i třídních plánů, zapisovat výsledky kontrolní činnosti.
- Využívat sebehodnocení zaměstnanců a zpětnou vazbu jako nástroj profesního rozvoje a zvyšování kvality práce.

Spolupráce uvnitř školy a navenek

- Vést pravidelné rozhovory se zaměstnanci a podporovat otevřenou, konstruktivní komunikaci.
- Ve spolupráci s ředitelkou školy efektivně rozdělovat kompetence v řízení, plánování, evaluaci i čerpání finančních prostředků.
- Udržovat respektující, partnerský vztah s ředitelkou školy a podporovat společné vedení školy na základě vzájemné důvěry, sdílení vizí a otevřené komunikace.
- Pokračovat v úzké spolupráci s ředitelkou v oblasti strategického plánování, kontrolní činnosti, evaluace, grantů a profesního rozvoje.
- Rozvíjet spolupráci se zřizovatelem, pravidelně komunikovat potřeby školy, pedagogů i rodičů.

Organizace chodu školy a bezpečí dětí

- Zajišťovat režim školy v souladu s věkovými a individuálními potřebami dětí – zejména v oblasti pohybu, stravování, odpočinku, hygieny a prevence rizikového chování.
- Nepřekračovat stanovené počty dětí ve třídách, zejména s ohledem na zajištění bezpečí, individualizace vzdělávání a psychohygienu dětí.
- Pravidelně zařazovat evaluační dotazníky pro rodiče a využívat jejich výstupy pro zlepšování kvality spolupráce i podmínek vzdělávání.

Kontrolní činnost

- Pravidelně hospitovat a sledovat soulad s cíli a principy RVP PV 2025. Kontrolovat vedení třídní dokumentace a průběžné hodnocení kvality pedagogické práce na úrovni jednotlivých tříd i celkové vzdělávací nabídky školy.
- Jednou ročně zařazovat pro zaměstnance autoevaluační dotazníky, které slouží k vlastnímu sebehodnocení a ke zjištění podnětů pro další profesní růst. Následně plánovat a realizovat individuální motivační rozhovory, jejichž cílem je podpora rozvoje kompetencí a profesního nastavení každého pracovníka.
- Kvalitu práce provozních zaměstnanců kontrolovat průběžně, včetně zpětné vazby a podpory ke zlepšení. Hodnoticí dotazník nabízet také rodičům. Jejich zpětná vazba slouží jako cenný nástroj pro rozvoj kvality vzdělávací práce a spolupráce školy s rodinou.
- Pedagogické rady, provozní a pracovní porady jsou organizovány pravidelně a dle aktuální potřeby. Slouží k plánování, hodnocení a řízení vzdělávacího procesu, zajištění provozních záležitostí a sdílení vize školy. Důraz je kladen na spolupráci, vzájemné sdílení a kultivovanou komunikaci napříč celým týmem.

Informační systém

Zaměstnanci:

- průběžné informační schůzky
- emailová komunikace
- nástěnka pro zaměstnance (na webovém portálu)
- sdílená složka dokumentů
- pedagogické rady
- pracovní porady
- zahajovací porada
- spolupráce se ZŠ

Rodiče:

- každodenní komunikace při předávání dětí
- rodičovské schůzky
- informační nástěnky v šatnách

- hlavní informační nástěnka pro rodiče i veřejnost v propojovací chodbě
- aplikace Naše MŠ
- webové stránky školy

Veřejnost:

- webové stránky
- pravidelná publikace článků ve Zpravodaji Černilovsko
- informační tabule v mateřské škole
- „Den otevřených dveří“
- praxe studentů
- prezentace výtvarných prací v KSD, účast na celostátních VV soutěžích
- prezentace školy při veřejném vystupování dětí při různých společenských akcích v obci, tablo v obci
- prezentace školy na tematických třídních dílnách, akcích v rámci společných setkání s rodiči
- spolupráce s jinými školami v kraji

3.2. Učitelka jako průvodce dětí ve vzdělávání

- Učitelka uplatňuje respektující přístup k dětem, naslouchá jim a zapojuje je do rozhodování o věcech, které se jich týkají, poskytuje jim příležitosti vyjádřit jejich názor.
- Sleduje, zaznamenává a vyhodnocuje jejich individuální pokroky v rozvoji a učení pomocí pedagogické diagnostiky a plánuje vzdělávání na základě jejich potřeb.
- Při práci uplatňuje rovný přístup, vnímá rozmanitost jako přirozenou součást vzdělávání. Využívá formativní přístup, podporuje sebehodnocení a vrstevnické hodnocení. Věnuje pozornost prevenci rizikového chování. Při práci aplikuje principy Metodiky Dobrý začátek.
- Využívá vzdělávací strategie, které vedou k naplňování cílů předškolního vzdělávání.
- Zodpovídá za plánování a realizaci vzdělávání na úrovni třídy, do plánování témat a vzdělávací nabídky zapojuje děti.
- Se zákonnými zástupci se domlouvá na společném postupu podpory dítěte při jeho výchově, vzdělávání a plynulém přechodu do základní školy.
- Spolupracuje s kolegyněmi, sdílí s nimi své poznatky a zkušenosti. Vede začínající učitelky.
- Podílí se na vytváření pozitivního klimatu školy a je dětem vzorem v jednání.
- Průběžně reflektuje svou práci a rozvíjí se profesně i osobnostně.

3.3. Asistentka pedagoga jako partner učitelky

- Asistentka pedagoga je součástí týmu a oporou učitele, se kterým spolupracuje.
- Uplatňuje k dítěti, k dětem respektující přístup. Pomáhá dětem se speciálními vzdělávacími potřebami při začleňování do kolektivu.
- Spolupodílí se na plánování, realizaci i hodnocení vzdělávání.
- Svým chováním je dětem vzorem.
- Věnuje se vlastní sebereflexi i profesnímu rozvoji.
- Aktivně přispívá k pozitivnímu klimatu a kultury školy.

4. Podmínky pro realizaci předškolního vzdělávání

Podmínky vzdělávání v mateřské škole jsou vytvářeny tak, aby naplňovaly hlavní cíle předškolního vzdělávání a umožnily dítěti rozvíjet se ve všech oblastech jeho osobnosti v souladu s jeho individuálními potřebami, zájmy a možnostmi. Tyto podmínky zahrnují organizační, prostorové, materiální, psychosociální, personální i didaktické aspekty.

Bezpečné, podnětné prostředí

- Dětem je zajištěno bezpečné fyzické i psychické prostředí, ve kterém se mohou svobodně a přirozeně rozvíjet.
- Prostředí je přizpůsobeno potřebám dětí různých věkových skupin, včetně dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí s odlišným mateřským jazykem.
- Třídy jsou uspořádány tak, aby podporovaly samostatnost, spolupráci a tvořivost – využíváme volně přístupná centra aktivit, tematické koutky, prvky pro relaxaci.
- Pravidla soužití vycházejí z potřeb a možností dětí a jsou vytvářena s jejich aktivní účastí.

4.1. Psychosociální podmínky

Vytváříme bezpečné, vstřícné a podnětné prostředí, ve kterém se všechny děti i dospělí cítí přijatí, spokojení a jistí. Dětem je poskytován prostor pro přirozené projevy emocí a prostor pro podporu při jejich zvládání. Adaptace nově příchozích dětí probíhá individuálně, v klidné atmosféře a v úzké spolupráci s rodinou. Dětem je umožněno se s prostředím mateřské školy i s denním režimem adaptovat postupně. Respektujeme individuální potřeby každého dítěte – biologické, psychologické i sociální. Pedagogický přístup je založen na respektující komunikaci, empatii, podpoře a pozitivním očekávání. Zajišťujeme rovné příležitosti pro všechny děti bez rozdílu, uplatňujeme zásady inkluzivního přístupu. Vzdělávací nabídka je založena na aktivní účasti dítěte, jeho svobodné volbě a možnostech samostatného rozhodování. Aktivity vycházejí z potřeb dětí, jsou přiměřené jejich věku, zkušenostem i aktuální situaci. Děti nejsou přetěžovány ani neurotizovány spěchem nebo nadměrnými nároky. Dbáme na pravidelný rytmus dne, čas pro hru, relaxaci i spontánní

činnost. U dětí podporujeme samostatnost, tvořivost a schopnost spolupracovat, vést dialog, sdílet a hledat řešení. Komunikace je přímá, srozumitelná, naslouchající a bez manipulace. Vědomě utváříme vztahové klima třídy a aktivně podporujeme prosociální chování dětí (ohleduplnost, solidaritu, pomoc, spolupráci). Věnujeme se prevenci sociálně nežádoucích jevů, jako je vyloučení z kolektivu nebo šikana. Pravidla soužití vznikají ve spolupráci s dětmi, jsou jim srozumitelná, jsou vizualizována pomocí piktogramů a průběžně reflektována. Uplatňujeme hodnocení, které děti motivuje, rozvíjí jejich sebedůvěru a podporuje sebereflexi. Využíváme konkrétní, povzbudivou zpětnou vazbu, vyhýbáme se paušálním pochvalám i negativnímu hodnocení. Dětem poskytujeme přiměřenou míru autonomie – volbu aktivity, způsob řešení i spolupráci s ostatními. Učíme děti vyvozovat důsledky svého jednání v bezpečném a podporujícím prostředí. Vztahy mezi dětmi i dospělými jsou založeny na důvěře, respektu, otevřené komunikaci a partnerství. Vztahy s rodiči budujeme na základě otevřené, pravidelné a oboustranné komunikace. Společně s nimi podporujeme rozvoj společenských a hygienických návyků dětí, samostatnosti a hodnotového rámce dítěte. Při kontaktu s dětmi i rodiči vědomě využíváme prvky emoční inteligence – empatii, aktivní naslouchání a pozitivní vedení.

Výhled na období 2025–2027

- Posílit spolupráci s rodiči v oblasti hodnot, pravidel, hygienických a stravovacích návyků.
- Podporovat pozitivní klima ve třídách: důsledné uplatňování pravidel, důraz na bezpečí, respekt a přijetí.
- Zavádět metody prevence rizikového chování a šikany, včetně podpory spolupráce v kolektivu.
- Pracovat s emocemi dětí – rozvoj emoční gramotnosti a sociálních dovedností.
- Posilovat schopnosti dětí reflektovat, samostatně se rozhodovat a nést odpovědnost za své jednání.

4.2. Spolupráce školy s rodinou

Mateřská škola vnímá rodinu jako klíčového partnera ve výchově a vzdělávání dítěte. Vztahy mezi zaměstnanci školy a rodiči jsou založeny na vzájemné důvěře, respektu, otevřenosti a ochotě spolupracovat. Cílem je vytvořit prostředí, ve kterém se děti, jejich rodiny i zaměstnanci školy cítí bezpečně a podporovaně. Učitelé aktivně sledují individuální potřeby dětí a snaží se porozumět i specifickým situacím jejich rodin. Přístup k rodinám je vstřícný, nedirektivní a podporující, vždy s ohledem na různé kulturní, jazykové, sociální či zdravotní podmínky. Rodiče mají možnost spolupodílet se na životě školy – mohou se účastnit vzdělávacích a společenských aktivit, vstupovat do tříd, sdílet své zkušenosti a přispívat svými znalostmi i dovednostmi do tematických celků (např. formou besed, mini přednášek, čtení dětem, prezentace povolání apod.). O všech důležitých skutečnostech v životě mateřské školy jsou rodiče pravidelně informováni srozumitelnou formou, a to prostřednictvím osobních rozhovorů, nástěnek, webových stránek, aplikace Naše MŠ, e-mailové komunikace. Při zájmu ze strany rodičů se pedagogové s rodiči domlouvají

na společném postupu při výchově a vzdělávání dítěte – např. při adaptaci, řešení náročných situací či podpoře gramotností a kompetencí dítěte. Učitelé pravidelně sdělují rodičům informace o individuálních pokrocích dětí, sledují jejich vzdělávací cestu a podporují seberozvoj dítěte prostřednictvím spolupráce rodiny a školy. Zaměstnanci školy přistupují k rodinám citlivě, ohleduplně a s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Chrání soukromí rodin a zachovávají mlčenlivost o osobních údajích, informacích a situacích. Zdržují se hodnocení, nevyžádaných rad a zásahů do soukromého života rodičů. Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a nabízí rodičům poradenské a informační služby, včetně přednášek, workshopů a osvětových aktivit v oblasti výchovy a vzdělávání předškolních dětí. Rodiče mohou být oslovováni jako aktivní spolutvůrci vzdělávacího prostředí dítěte. Kvalitu spolupráce a spokojenost rodičů se službami školy zjišťujeme pravidelně prostřednictvím anonymních dotazníků, evaluací či rozhovorů.

Výhled na období 2025–2027

- Aktivně vyhledávat a podporovat rodiče, kteří mají zájem zapojit se do života školy (dobrovolníci, spoluorganizátoři aktivit, přednášející).
- Oceňovat rodiče za spolupráci a pomoc prostřednictvím viditelných poděkování (např. na nástěnkách v šatnách).
- Udržovat a rozvíjet otevřené klima školy – škola jako komunitní prostor vstřícný vůči rodinám.
- Nabízet rodičům možnost aktivně vstupovat do třídního dění – účast při hrách, činnostech, projektových dnech apod.
- Společně s rodiči hledat vhodné formy a způsoby podpory vzdělávání jejich dětí (dohody o společném postupu, sdílení poznatků o dítěti, rodičovské konzultace).
- Zapojovat rodiny do spolurozhodování o činnostech souvisejících s životem třídy (např. výběr témat, výlety, oslavy, adaptační plán).

4.3. Organizace

Denní řád je pružný a přizpůsobitelný, umožňuje reagovat na aktuální individuální potřeby dětí i na změněné okolnosti. Zohledňuje biorytmy dětí a umožňuje spontánní přechod mezi činnostmi. Do každodenního programu jsou pravidelně zařazovány zdravotně preventivní pohybové aktivity, včetně pobytu venku a pobytu v přírodě. Učitelka se aktivně věnuje vzdělávání dětí, vytváří podnětné a bezpečné klima, podporuje jejich rozvoj ve všech oblastech – s důrazem na jejich aktivitu, samostatnost a sebeřízení. Dětem je poskytováno prostředí, kde mohou nacházet klid, bezpečí, zázemí i možnost soukromí (např. při hře, odpočinku, osobní hygieně). Adaptační režim při vstupu dítěte do MŠ je přizpůsoben individuálním potřebám dětí i rodin – v úzké spolupráci s rodiči. Poměr spontánních a řízených činností je vyvážený. Děti mají dostatek času a prostoru pro volnou hru, mohou ji dokončit, nebo v ní pokračovat později. Veškeré vzdělávací aktivity jsou organizovány tak, aby podporovaly vlastní aktivitu dětí, experimentování, tvořivost a zapojen do rozhodování o činnostech. Děti pracují svým tempem. Děti mají možnost uchýlit se

do klidových zón a rozhodnout se, že se nezúčastní společné činnosti. Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti – v malých, středních i větších skupinách, dle záměru a potřeb dítěte. Je zajištěno respektování osobního soukromí dětí – zejména při odpočinku, hygieně a samostatném rozhodování o účasti na činnostech. Součástí denního režimu je prostor pro odpočinek po obědě. Pro děti se sníženou potřebou spánku jsou po krátké relaxaci připraveny klidové aktivity a individuální činnosti. Plánování činností vychází z potřeb, zájmů a možností dětí, zohledňuje jejich aktuální stav, zkušenosti a sociokulturní prostředí. Při vhodném počasí jsou některé vzdělávací aktivity realizovány venku, v přírodním prostředí. Pro naplňování vzdělávacích cílů jsou vytvářeny vhodné materiální a prostorové podmínky – pomůcky a prostředí jsou dostupné, bezpečné, kvalitní a přiměřené věku dětí. Všechny děti mají příležitost rozvíjet své schopnosti – škola uplatňuje metody obohacování, individuální přístup a nabízí činnosti odpovídající jejich úrovni rozvoje. Dětem s podpůrným opatřením a dětem nadaným je poskytována odpovídající podpora formou individualizace a spoluprací s odborníky školských poradenských zařízení.

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

Mateřská škola je rozdělena do šesti heterogenních tříd s celkovou kapacitou 132 dětí. Druh provozu školy je celodenní.

Sluníčka a Kapičky (věk dětí 3 – 5 let)

Pomáháme dětem se vstupem do mateřské školy a s postupnou bezproblémovou adaptací. Děti se seznamují s novým prostředím, učí se ho poznávat a orientovat se v něm a chovat se tak, aby se v něm cítily dobře. Seznamují se se zaměstnanci školy a novými kamarády. Děti učíme samostatnosti při jídle, oblékání a hygieně a základním společenským návykům. U starších dětí upevňujeme hygienické návyky. Společně s dětmi vytváříme první třídní pravidla podporující ohleduplnost, vzájemnou pomoc, dětská přátelství. Pravidla prohlubujeme a spoluvytváříme nová. Snažíme se o individuální přístup k dětem, respektování jejich tempa. Dále je učíme objevovat okolní svět, orientovat se v něm a chápat vzájemné vztahy a souvislosti. Seznamujeme je s přírodou a okolím.

Bublinky a Hvězdičky (věk dětí 4 – 6 let)

Učíme děti všímat si změn v nejbližším okolí, uvědomovat si význam životního prostředí. Podporujeme tělesný rozvoj a zdraví, schopnost vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů, zvládat jemnou motoriku a grafomotoriku. Motivujeme děti k samostatnému vyjadřování, kultivovanému projevu a jazykovým dovednostem. Posilujeme samostatnost a tvořivost dětí při řešení problémů. Rozvíjíme prosociální chování a porozumění základním projevům neverbální komunikace. Děti si osvojují některé poznatky a dovednosti, které předcházejí čtení i psaní. Podněcujeme soustředěnost, pozornost a zájem dětí objevovat a chápat v souvislostech. Děti jsou vedeny ke spolupráci a vzájemné pomoci, spolupodílí se na vytváření pravidel vzájemného soužití. Vytváříme u dětí povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí.

Třída Duháčci a Obláčky (věk dětí 5 – 6 let)
Podporujeme rozvoj jazykových a řečových dovedností. Zaměřujeme se na získávání sebevědomí a zdravé sebedůvěry u dětí. Rozvíjíme schopnost dětí žít ve společenství ostatních lidí a chovat se podle přijatých pravidel. Podněcujeme děti k tvořivému myšlení a vyjadřování, zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky. Vytváříme elementární povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí. Dále zdokonalujeme rozvoj jemné motoriky, grafomotoriky, pohybové a manipulační dovednosti. Děti si osvojují některé poznatky a dovednosti, které předcházejí čtení i psaní. Rozvíjíme soustředěnost, pozornost a zájem dětí objevovat a chápat v souvislostech. Děti jsou vedeny ke spolupráci a vzájemné pomoci, spolupodílí se na vytváření pravidel vzájemného soužití. Vytváříme u dětí povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí. Individuálně pracujeme s dětmi s odkladem školní docházky.

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:
Děti jsou přijímány na základě žádosti rodičů a jsou zařazeny do jednotlivých tříd dle věku, s přihlédnutím na přání rodičů, případně i s ohledem na další skutečnosti podporující zájmy dítěte. Třídy jsou věkově heterogenní. V každé třídě se děti vzdělávají zpravidla dva roky se stejnými učitelkami. V měsíci září probíhá ve všech třídách adaptační program, který umožňuje dětem základní seznámení se s ostatními dětmi, s učitelkami, s třídou. Dále je vedeme k pochopení denního řádu a základních třídních pravidel. Délka programu je přizpůsobena aktuálním schopnostem dětí. V případě potřeby je adaptace dále individualizována a učitelky pracují s jednotlivými dětmi a jejich rodiči tak dlouho, až dítě zvládne odloučení od rodičů a docházku do mateřské školy.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:
Snažíme se o kontinuitu pedagogického působení, proto děti zůstávají ve stejné třídě většinou dva roky.
Přímá pedagogická činnost učitelek je rozvržena tak, aby jejich souběžné působení bylo zejména v době:

- pobytu venku, výletů, akcí
- skupinové práce (dělení třídy do skupin z důvodu náročnější didaktické činnosti)
- individuální práce

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:
Ředitelka školy stanoví pro zápis dětí do mateřské školy kritéria, která jsou zveřejněna současně s poskytnutím informací o termínu zápisu, s uvedením místa zápisu. Kritéria k přijetí byla vydána ředitelkou školy ve směrnici „Směrnice k přijímání k předškolnímu vzdělávání dětí v mateřské škole“. Směrnice je zveřejněna na hlavní nástěnce mateřské školy a je ke stažení na webových stránkách.

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání:
Zákonný zástupce dítěte, které bude plnit povinnost předškolního vzdělávání individuálním vzděláváním dítěte, je povinen oznámit tuto skutečnost řediteli spádové mateřské školy.

Oznámení je povinen učinit nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku, kterým začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte.
Skutečnost, zda má být dítě individuálně vzděláváno, závisí na rozhodnutí zákonného zástupce dítěte. Vždy by se však mělo jednat o odůvodněné případy, pro které bude dítě vzděláváno individuálním způsobem.

Oznámení zákonného zástupce o individuálním vzdělávání dítěte musí obsahovat:

- jméno a příjmení dítěte, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte, v případě cizince místo pobytu dítěte
- uvedení období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno,
- důvody pro individuální vzdělávání dítěte.

Ředitelka mateřské školy (zástupkyně ředitele MŠ) dohodne se zákonným zástupcem dítěte:

- způsob ověření *(přezkoušení dítěte v mateřské škole),* zákonný zástupce dítěte je povinen zajistit účast dítěte u ověření,
- termíny ověření, včetně náhradních termínů (*ověření se musí uskutečnit v období od 3. do 4. měsíce od začátku školního roku – konkrétní datum bude domluveno na základě vzájemné domluvy se zákonným zástupcem).*

Ředitelka mateřské školy ukončí individuální vzdělávání dítěte, pokud zákonný zástupce dítěte nezajistil účast dítěte u ověření, a to ani v náhradním termínu.

Výhled na období 2025–2027

- V maximální možné míře eliminovat spojování tříd a zajistit plnohodnotné podmínky pro děti, zejména v době ranního a odpoledního provozu.
- Zajistit přítomnost dvou pracovníků ve třídě, zejména u nejmladších dětí nebo u dětí s podpůrnými opatřeními.
- Dále rozvíjet prostředí třídy jako otevřený a bezpečný prostor pro samostatné i skupinové učení, včetně podpory dětské autonomie a odpovědnosti.
- Podporovat individuální vzdělávací přístupy pro všechny děti.
- Zavádět flexibilnější formy práce v různých skupinách – s důrazem na spolupráci, komunikaci a podporu sociálního učení.

4.4. Životospráva

Stravování a pitný režim

Dětem je poskytována vyvážená, nutričně plnohodnotná strava, která odpovídá zásadám zdravého životního stylu. Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována správná technologie přípravy pokrmů a nápojů. Mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány

odpovídající časové intervaly. Děti mají pravidelný přísun ovoce a zeleniny v průběhu celého dne.

Každá třída je vybavena pitným koutkem, kde mají děti svůj hrneček a mohou si samostatně vybrat z nabídky nápojů. Pitný režim je zajištěn rovněž při všech pobytech venku a výletech. V případě potřeby zajišťujeme individuální přístup ve spolupráci s rodiči (např. vlastní lahvičky či náhradní nápoje pro děti, které běžně nepijí). Na zahradách MŠ jsou dětem k dispozici pítka.

Děti nejsou do jídla nuceny – jídlo je nabízeno, děti jsou motivovány k ochutnávání, vedeme je k přirozenému zájmu o pestrost a kulturu stolování. Podporujeme samostatnost při sebeobsluze. Respektujeme individuální potřeby dětí včetně alergií a potravinových intolerancí.

Učitelé působí jako pozitivní vzory zdravého životního stylu – jejich postoj i chování napomáhají vytvářet zdravé návyky dětí.

Denní režim

Denní režim je pravidelný, přehledný a flexibilní, upravovaný podle potřeb dětí. Nabízí dostatek času pro spontánní hru, řízené činnosti, odpočinek, pohyb a individuální péči. Podporuje samostatnost, bezpečí a orientaci v čase. V rámci vzdělávání jsou činnosti diferencovány dle věku a vývoje dětí.

Všechny třídy mají denní režim individualizovaný podle věkového složení, aktuálních vzdělávacích témat a psychohygienických potřeb dětí. Využíváme možnosti menších skupin a individuální práce, zejména u dětí se specifickými potřebami nebo nadáním.

Pohybové aktivity

Pohyb je každodenní součástí programu. Zařazujeme zdravotní cvičení doprovázené říkadly a písněmi, rozmanité pohybové a sportovní aktivity, překážkové dráhy, pohybové hry i využívání netradičního náčiní a nářadí.

Pohyb podporuje nejen zdraví, ale i rozvoj tělesné, prostorové a matematické gramotnosti. Vedeme děti ke správnému držení těla, koordinaci pohybů a spolupráci při cvičení.

Pobyt venku

Pobyt venku je pravidelnou a plnohodnotnou částí denního režimu. Realizujeme ho každý den v co nejvyšší možné míře, v souladu s aktuálním počasím a kvalitou ovzduší. Pobyt není uskutečňován pouze při extrémních klimatických podmínkách (např. silný vítr, déšť, mráz pod –10 °C).

Kromě školní zahrady děti navštěvují i jiné přírodní a veřejné prostory (hřiště, vycházky mimo areál, tematické výlety). Vycházky jsou koncipovány tak, aby děti měly dostatek příležitostí ke spontánnímu pohybu a poznávání světa kolem sebe. Aktivity venku souvisejí s obsahem vzdělávání jednotlivých tříd – například v rámci environmentální, přírodovědné nebo výtvarné výchovy.

Otužování

Otužování je součástí běžného denního režimu, probíhá přirozenou cestou – pravidelným větráním, pobytem venku a přiměřeným oblékáním. V letních měsících využíváme mlhoviště na školní zahradě.

V rámci podpory zdraví organizujeme různé formy ozdravných pobytů: školy v přírodě, návštěvy solných jeskyní, plavecký výcvik a v zimě možnost účasti v lyžařské škole. Vše probíhá se souhlasem rodičů a s ohledem na zájem a možnosti dětí.

Odpočinek a relaxace

Dětem je umožněno odpočívat dle jejich individuální potřeby. Pravidelnou součástí dne je odpočinek po obědě – jeho délka se liší podle věku a potřeby dětí.

Děti, které neusnou, mají možnost klidných her nebo relaxačních činností (poslech hudby, čtení, kreslení, práce s mozaikou, jemná motorika). Využíváme relaxační koutky a podporujeme ohleduplnost mezi dětmi. Předškoláci se také mohou věnovat přípravě na školu – pracovní listy, předčtenářské a předmatematické činnosti, rozvoj pozornosti, paměti a řečových dovedností.

Výhled na období 2025–2027

- Posílit spolupráci s rodiči v oblasti stravování, alergií a pitného režimu.
- Mít alternativy pro děti s nižším příjmem tekutin (např. vlastní lahvičky).
- Důsledné dodržovat klíčové časové body dne.
- Pravidelné zařazovat tělesné a zdravotní cvičení, včetně využití tělocvičny.
- Podporovat individuální režim spánku a relaxace u mladších dětí.
- Systematicky rozvíjet tělesnou zdatnost a prevenci poruch pohybového aparátu.

4.5. Věcné podmínky

Prostorové uspořádání MŠ

- Mateřská škola disponuje dostatečně velkými prostory a nabízí takové prostorové uspořádání, které vyhovuje nejrůznějším skupinovým i individuálním činnostem dětí. Budovy mateřské školy jsou jednopatrové, jsou spojeny dlouhou propojovací chodbou, u které se nachází kancelář vedoucí MŠ.
- V přízemí první budovy se nachází třída Sluníčka. Třída je rozdělena do dvou herních částí – s kobercem a dětskými stolky. Na hernu navazují sociální zařízení a šatny pro děti a zaměstnance. V přilehlých prostorách třídy se nachází sklad čistících prostředků, kabinet pomůcek a kuchyňka. V poschodí je třída Kapičky se stejně koncipovanými prostory jako v přízemí. Výjimku tvoří malý pokojíček pro děti.
- Spojovací prosklená chodba nás dovede do druhé budovy, kde jsou dvě další třídy. V přízemí jsou Hvězdičky a v patře Bublinky. Třídy mají tři části oddělené zatahovacími dveřmi – prostory se stolečky, herny s kobercem a tělocvičny, které rovněž slouží jako místnost pro odpočinek dětí. Pro výtvarné a tvořivé aktivity mají děti ve třídě Bublinek k dispozici malou místnost – kreslírnu. Vedle třídy v přízemí

je sborovna s učitelskou knihovnou. V obou patrech jsou kuchyňky, sociální zařízení a šatny pro děti i zaměstnance.

- Třídy Duháčci a Obláčky se nacházejí v přízemí budovy ZŠ. Třídy jsou rozděleny na hrací část s kobercem a část se stolečky. Děti využívají sociální zařízení školy, šatny jsou v propojovací chodbě k jídelně.
- Na budovy bezprostředně navazují zahrady, které jsou vybavené herními prvky a umožňují dětem rozmanité aktivity. Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

Vybavení pro odpočinek dětí

- V budovách mateřské školy děti odpočívají na vzdušných plastových lehátkách s matrací, děti ze třídy Duháčků a Obláčků na podložkách s polštářky. Lehátka s lůžkovinami se ukládají do skříní a jsou od herních prostor odděleny závěsem. V první budově mladší děti používají na ukládání oblečení plastové košíky. Vybavení pro odpočinek dětí (lůžka) je přizpůsobeno antropometrickým požadavkům, množství odpovídá počtu dětí, je zdravotně nezávadné a bezpečné a je estetického vzhledu.

Dětský nábytek

- Nábytek ve třídách je převážně nový, zcela funkční, je přizpůsoben výšce a potřebám dětí. Umožňuje dětem půjčovat si samostatně většinu hraček a pomůcek. Hračky a pomůcky jsou pravidelně obměňovány.

Hračky a vybavení tříd

- Vybavení, pomůcky a hračky jsou zdravotně nezávadné, odpovídají věku a počtu dětí ve třídách. Zároveň splňují požadavky a potřeby vyplývající z věkových zvláštností dětí. Prostorové uspořádání tříd vyhovuje skupinovým i individuálním činnostem dětí. Vybavení je průběžně obnovováno, doplňováno a pedagogy plně využíváno.

Tělocvičné nářadí a náčiní

- Třídy jsou vybaveny různými druhy tělocvičného nářadí např. lavičkami a žíněnkami, v některých třídách je trampolína, žebřiny, prolézací mosty aj. Děti mají možnost si vytvářet různé překážkové dráhy např. z molitanových stavebnic a dalšího sportovního náčiní. V první budově využíváme pro pohyb dětí část třídy s kobercem. V druhé budově slouží k pohybovým aktivitám dětí tělocvičny. Děti ze třídy Duháčků a Obláčků navštěvují tělocvičnu ZŠ vždy jednou týdně, ostatní třídy mají možnost využít školní tělocvičnu po předchozí domluvě.

Vybavení digitálními technologiemi

- Součástí každé třídy je notebook určený pro práci pedagogů, pro vzdělávání a hry dětí. Pro učitelky jsou k dispozici tiskárny. K dispozici máme mikroskopy, iPady a interaktivní tabule.

Podlahová krytina

- Podlahové krytiny jsou ve všech prostorách MŠ postupně obměňovány, převážně se jedná o koberce a linolea. Na chodbách a umývárnách je položena dlažba.

Osvětlení prostoru

- Osvětlení tříd odpovídá stanoveným normám, ve třídách jsou na oknech nainstalovány žaluzie, ve třídách Duháčci a Obláčky jsou rolety.

Výzdoba školy a tříd

- Společně s dětmi se podílíme na tom, aby naše prostředí bylo estetické. Dětské práce jsou nedílnou součástí výzdoby tříd a jsou vystavovány pro rodiče i veřejnost v šatnách, v propojovací chodbě a na plotě mateřské školy.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

5.1. Vize a cíle vzdělávacího programu, případně profilace školy

Název celoročního vzdělávacího programu: „Poznáváme svět kolem nás“

Naším cílem je vytvářet moderní, otevřenou a kvalitní mateřskou školu, která poskytuje předškolní vzdělávání v souladu s RVP PV a současnými vzdělávacími trendy. Zaměřujeme se na všestranný rozvoj dítěte v oblasti biologické, psychologické, sociálně-kulturní i environmentální. Prostřednictvím pestré vzdělávací nabídky podporujeme osvojování dovedností, rozvoj schopností, vytváření hodnot a postojů odpovídajících věku, individuálním možnostem a potřebám každého dítěte. Vytváříme bezpečné, podnětné a respektující prostředí, které podporuje zdravý tělesný i psychický vývoj, přirozenou zvídavost a radost z poznávání. Důležitou součástí naší práce je profesionální pedagogický tým, vzájemná spolupráce, partnerské vztahy s rodiči založené na důvěře a společné odpovědnosti za harmonický rozvoj dítěte.

Vize mateřské školy: „Bezpečné, přátelské místo pro všechny“

Usilujeme o to, aby naše mateřská škola byla prostředím, do kterého děti, rodiče i zaměstnanci vstupují s důvěrou, radostí a očekáváním. Jsme přátelští k rodinám, ke spolupráci s komunitou a otevření novým myšlenkám a přístupům. Vzdělávání chápeme jako společný proces založený na partnerství, dialogu a vzájemné důvěře.

Hlavním cílem jsou spokojené děti, které budou mít při všech činnostech v průběhu celého dne v mateřské škole pocit bezpečí a zájmu o jejich osobu, potřeby a zdravý tělesný a duševní rozvoj, rovněž také spokojení rodiče, kteří nám svěřují své děti do péče.

Předškolní vzdělávání v naší mateřské škole je otevřené, inkluzivní a respektující. Vytváříme prostředí, kde má každé dítě možnost rozvíjet svůj potenciál, zažívat radost z učení, pocit bezpečí, jistoty a přijetí. Naším cílem je připravit dítě nejen na vstup do základní školy, ale i na život – s důrazem na hodnoty, které formují vztah k sobě, druhým i světu kolem nás.
Vzdělávání směřuje k tomu, aby děti byly samostatné, vnímavé, zvídavé a aktivně se podílely na poznávání světa kolem sebe. Rozvíjíme jejich schopnost klást otázky, hledat odpovědi, chápat souvislosti a objevovat nové poznatky prostřednictvím prožitkového a činnostního učení.

Filozofie školy

Při realizaci vzdělávacího programu vycházíme z těchto základních principů:

- **Princip partnerství** – vzájemná důvěra a spolupráce mezi školou, rodinou, dítětem, komunitou a společností.
- **Princip otevřenosti** – ochota přijímat nové myšlenky, vzdělávací přístupy, metody a způsoby práce.
- **Princip angažovanosti** – aktivní a tvořivý přístup pedagogických pracovníků při plánování i realizaci vzdělávání.
- **Princip odbornosti** – kvalifikovaný a reflektující pedagogický tým, spolupráce s odborníky z oblasti školství, psychologie a speciální pedagogiky.
- **Princip individualizace** – respekt k individuálním potřebám a možnostem každého dítěte, podpora jeho samostatnosti, zodpovědnosti a schopnosti rozhodovat.

Pedagogické zaměření školy

Předškolní vzdělávání v naší mateřské škole:

- Vytváří podmínky pro to, aby dítě bylo aktivním, zvídavým a tvořivým účastníkem vzdělávacího procesu.
- Podporuje dětskou hru jako klíčový prostředek učení.
- Vychází z přirozené potřeby dítěte objevovat, klást otázky, hledat odpovědi, zkoušet, experimentovat a zažívat úspěch.
- Vede děti k poznávání a porozumění světu kolem sebe – přírodě, kultuře, tradicím i mezilidským vztahům.
- Směřuje k tomu, aby se dítě učilo rozumět sobě i ostatním, rozvíjelo komunikační a sociální dovednosti a vytvářelo si pozitivní vztah k sobě i okolnímu světu.

Environmentální vzdělávání chápeme jako přirozenou součást předškolního vzdělávání. Ekologickou výchovu propojujeme s běžnými každodenními situacemi, výpravami do přírody, experimenty, praktickými činnostmi a tvořivou hrou. Je přirozenou součástí vzdělávání napříč všemi činnostmi a tematickými bloky. Podporuje rozvoj environmentální gramotnosti dětí již v raném věku a přispívá k budování pozitivního vztahu k místu, kde žijí.

Děti vedeme k tomu, aby si osvojovaly:

- Základní znalosti o živé i neživé přírodě.

- Schopnost vnímat vztahy a souvislosti v přírodním prostředí.
- Pozitivní hodnotové postoje k ochraně přírody a odpovědnému jednání.
- Porozumění vlivu člověka na přírodu a prostředí, ve kterém žijí.

Hra je v naší škole považována za základní činnost dítěte předškolního věku, která mu umožňuje:

- Poznávat svět prostřednictvím vlastních prožitků.
- Vyjadřovat své emoce, zkušenosti, představy a fantazii.
- Učit se řešit problémy, rozvíjet představivost a tvořivost.
- Rozvíjet se v oblasti sociálních dovedností – učit se spolupracovat, domlouvat, dělit se o materiál, zvládat konflikty.

Předškolní vzdělávání v naší mateřské škole je otevřené, inkluzivní a respektující. Vytváříme prostředí, kde má každé dítě možnost rozvíjet svůj potenciál, zažívat radost z učení, pocit bezpečí, jistoty a přijetí.

Cíle vzdělávacího programu

Předškolní vzdělávání směřuje k podpoře individuálního rozvoje každého dítěte s ohledem na jeho potřeby, schopnosti, možnosti a tempo vývoje. Naším cílem je vytvářet podnětné a bezpečné prostředí, které dětem umožňuje aktivně poznávat svět, učit se v souvislostech a získávat zkušenosti důležité pro jejich další vzdělávání i život. Posilujeme schopnost dítěte vnímat a porozumět jevům a dění kolem sebe, vedeme ho k chápání a poznávání vztahů, vazeb a souvislostí.

V rámci vzdělávacího programu usilujeme o to, aby dítě:

- rozvíjelo svou osobnost a vnímalo samo sebe jako jedinečnou a hodnotnou bytost,
- směřovalo k optimální úrovni osobního rozvoje, učení a poznání**,** v souladu s vlastními možnostmi a potenciálem,
- porozumělo okolnímu světu, poznávalo vztahy, vazby a souvislosti mezi jevy a děním kolem sebe,
- učilo se vnímat a poznávalo hodnoty společnosti, respektovat pravidla soužití, chovalo se podle nich**,** a zároveň bylo schopné reflektovat odlišnosti a různorodost hodnot v rámci demokratické a kulturně rozmanité společnosti,
- rozvíjelo komunikační a sociální dovednosti, učilo se spolupracovat, spolupodílet se a přijímat odpovědnost za rozhodování ve společných činnostech,
- poznávalo samo sebe, své potřeby, emoce a možnosti**,** a budovalo si zdravé sebevědomí a sebedůvěru**,**
- chápalo, že může jednat svobodně, přiměřeně věku ovlivňovat své životní situace a zároveň nést odpovědnost za své chování a jednání**.**

Dlouhodobým cílem je připravit děti na jejich další vzdělávací cestu a život ve společnosti tak, aby se stávaly samostatnými, ohleduplnými a odpovědnými osobnostmi**,** které se učí komunikovat, spolupracovat a orientovat ve světě, který se neustále proměňuje.

Specifické cíle

Dítě se učí především na základě své interakce s okolím a svou vlastní prožitou zkušeností. Proto vzdělávací činnosti v mateřské škole musí být založeny na přímých zážitcích dítěte, vycházet z jeho samostatné činnosti a individuální volby, z dětské zvídavosti a potřeby objevovat. Využíváme přirozený tok dětských myšlenek a spontánních nápadů, poskytujeme dostatek prostoru pro spontánní aktivity a dětské plány a zajišťujeme dětem dostatečnou možnost projevovat se, bavit se a zaměstnávat přirozeným dětským způsobem. Vytváříme prostředí, které je bohaté na mnohostranné a přiměřené podněty, jež stimulují aktivní rozvoj a učení. Naším cílem je, aby každý den přinášel dětem příležitosti k prožitkovému učení, které vychází z jejich přirozené zvídavosti a potřeby objevovat, tvořit a komunikovat. Podporujeme jejich samostatnost při volbě činností, která má pro ně osobní význam, a zároveň jim nabízíme prostor pro spontánní hru a zábavu. Dítě musí mít možnost prožívat uspokojení z úspěchu a z překonávání překážek tak, aby sebe samo vnímalo jako plnohodnotného a schopného jedince, který je svým okolím uznáván a přijímán.
Vzdělávací aktivity jsou založeny na individuálních zkušenostech dítěte, které jsou klíčové pro jeho učení. Každé dítě se učí především na základě vlastní interakce s okolím, tedy prostřednictvím osobního prožitku, a to včetně vztahů mezi dětmi a dospělými. V tomto procesu je kladen důraz na sebevyjádření, rozvoj sebevědomí a sebedůvěry dětí, přičemž se podporuje jejich svoboda v jednání, stejně jako odpovědnost za chování.
Naším cílem je posilovat v dětech nejen schopnost sociální interakce a spolupráce, ale i kritického myšlení**,** které je v jejich věku vyjádřeno prostřednictvím otevřených otázek a spontánní zvídavosti. Podporujeme jejich schopnost rozhodovat o plánovaných činnostech a spolupodílet se na jejich realizaci.

5.2. Vzdělávací strategie

K dosažení cílů předškolního vzdělávání využíváme vzdělávací strategie, které plně respektují vývojové zvláštnosti dětí předškolního věku a vycházejí z jejich individuálních potřeb, zájmů a možností. Vzdělávání je realizováno tak, aby odpovídalo přirozeným způsobům dětského učení, podporovalo jejich aktivitu, zvídavost a chuť objevovat svět.

Při vzdělávání dětí s podpůrnými opatřeními uplatňujeme individuální přístup a umožňujeme plnohodnotné zapojení každého dítěte do vzdělávacího procesu a naplňování jeho potenciálu.

Činnosti dětí jsou rozděleny do několika kategorií, které nám umožňují přizpůsobit pedagogický proces aktuálním potřebám a věku dětí. Děti se učí skrze různé činnosti, které podporují jejich **kognitivní, sociální a emocionální** rozvoj.

Hlavní typy činností:

- **spontánní činnosti a hra**
- **řízené činnosti**
- **nepřímo řízené činnosti**

Při plánování a realizaci vzdělávacích činností vycházíme z poznatků o tom, **jak se děti předškolního věku učí**. Nejvýznamnějším způsobem učení v tomto věku je:

- **prožitkové učení** (konkrétní zkušenosti) – je založeno na přímých prožitcích dítěte, na učení se v autentických situacích nebo situacích blízkých reálnému životu, podporuje zvídavost dítěte, jeho aktivitu a potřebu objevovat,
- **kooperativní učení** (spolupráce, společné aktivity a sdílení poznatků) – je založeno na spolupráci dětí, ponechává dostatek prostoru pro vyjádření sebe sama, umožňuje dětem rozvíjet se v souladu s jejich dispozicemi,
- **situační učení** (vnímání a prožívání situací, které jsou pro dítě smysluplné) – staví na využití situací, které se kolem nás v reálném životě dějí, pomáhá dítěti lépe porozumět světu a dění v něm,
- **sociální učení** (pozorování, nápodoba, interakce s ostatními dětmi i dospělými) – je hlavním nástrojem socializace, při kterém si děti osvojují komplexní způsoby chování a jednání, a to všemi třemi základními formami – sociálním posilováním, nápodobou a identifikací.

Východiskem pro volbu vhodných strategií jsou:

- **konstruktivistický přístup** – učení je postaveno na aktivním poznávání světa, vyvozování poznatků z vlastních zkušeností a prožitků, vychází z předpokladu, že o každém tématu děti již něco vědí,
- **pedagogická diagnostika** – poznávání osobnosti dítěte, jeho potřeb, schopností a zájmů, které ovlivňují způsob učení i vzdělávací postupy.

Pedagog uplatňuje tyto strategie pružně a tvořivě podle aktuální situace ve třídě a individuálních možností dětí. Vzdělávací nabídka je vedena tak, aby byla **dostatečně pestrá, motivující, přiměřená a přirozeně rozvíjející všechny oblasti dětského rozvoje** – kognitivní, sociální, emocionální i tělesnou.

5.2.1. Vzdělávací strategie – různé vzdělávací formy

Individuální výuka (učitel a jedno dítě) je zaměřena na specifické potřeby jednotlivce, umožňuje hlubší porozumění a respekt k individuálnímu tempu dítěte. Vhodná při adaptaci či podpoře dětí s podpůrnými opatřeními.

Hromadná (frontální) výuka – učitel vede aktivitu před celou skupinou. Vhodná pro společné zahájení dne, seznámení s novým tématem. Nevhodná jako jediný přístup – může omezit individualitu.

Individualizovaná výuka (samostatná) – dítě si vybírá činnost dle zájmu a tempa. Učitel připravuje prostředí a podporuje samostatnost. V souladu s principy sebeřízeného učení s Montessori prvky.

Projektová výuka – integrované učení na základě tematického celku. Děti se zapojují aktivně, tvořivě a s prožitkem. Podporuje spolupráci, výzkum, přesah do reálného světa.

Diferenciovaná výuka – respektuje vývojové zvláštnosti, potřeby a možnosti dětí. Nabízí varianty činností pro různou úroveň schopností. Prevence frustrace i nudy – podpora rovnosti šancí.

Skupinová výuka – děti pracují v malých skupinkách. Rozvíjí komunikaci, kooperaci a sociální kompetence. Umožňuje vzájemné učení (peer learning).

Kooperativní výuka – vědomá spolupráce dětí s cílem dosáhnout společného výsledku. Každý člen má svoji roli, odpovědnost. Rozvoj sociálních a komunikačních dovedností, empatie.

Týmová výuka – spolupráce více pedagogů na plánování i realizaci. Možnosti individuální podpory a pozorování dětí z více úhlů. Sdílení odbornosti a rozvoj profesního týmu.

Otevřená výuka – dítě si volí aktivity, místa i tempo učení. Učitel je spíše průvodce než instruktor. Důraz na svobodu volby, vnitřní motivaci a aktivní učení.

Práce s emocemi – důraz na emoční vývoj dítěte, sebeuvědomění, empatií. Používají se metody jako ranní kruh, emoční kartičky, práce s příběhem. V souladu s požadavky na posilování sociální a emoční gramotnosti.

5.2.2. Vzdělávací strategie – vzdělávací metody

Slovní – informační metody

Slovní – informační metody využíváme k rozvoji komunikačních schopností, porozumění, myšlení a schopnosti dětí vyjadřovat své názory. Při jejich využívání respektujeme věkové a individuální zvláštnosti dětí, vedeme je k aktivnímu zapojení, naslouchání a sdílení.

- **Monologické metody** (např. výklad, vysvětlování, popis, vyprávění) – slouží především k předávání nových poznatků, objasňování situací či jevů a k rozvoji slovní zásoby. Jsou využívány přiměřeně věku a potřebám dětí, často v kombinaci s názornými či prožitkovými prvky.
- **Dialogické metody** (např. rozhovor, dialog, diskuze) – podporují vzájemnou komunikaci mezi pedagogem a dětmi nebo mezi dětmi navzájem. Vedou k rozvoji schopnosti vyjadřovat své myšlenky, formulovat otázky, naslouchat druhým a hledat vlastní názor v bezpečném a respektujícím prostředí.

- **Metody písemného a grafického projevu** (např. grafomotorická cvičení, kresba, pracovní listy) – rozvíjejí jemnou motoriku, zrakové vnímání, schopnost soustředění a vyjadřování prostřednictvím kresby. Využíváme je i jako prostředek pro poznání aktuálního vývojového stavu dítěte.
- **Metody práce s učebnicí, knihou a textovým materiálem** – podporují předčtenářské dovednosti, orientaci v tištěném materiálu, porozumění obsahu a smyslu textu. Děti se seznamují s knihami, ilustracemi, jednoduchými texty a učí se chápat souvislosti mezi obrazem a slovem.

Názorně – demonstrační metody

Názorně – demonstrační metody využíváme k podpoře smyslového vnímání, konkrétního poznávání a hlubšího porozumění souvislostem. Jsou důležitým prostředkem k aktivizaci dětí, rozvoji poznávacích procesů a vytváření vztahu ke světu kolem nich. Děti se učí prostřednictvím přímého prožitku, pozorování a manipulace s reálnými či modelovými objekty.

- **Pozorování předmětů a jevů** – rozvíjí schopnost všímat si detailů, porovnávat, popisovat a klást otázky. Děti se aktivně zapojují do poznávacího procesu, učí se vnímat změny, hledat příčiny a důsledky. Pozorování probíhá v reálném prostředí, při pokusech, v přírodě i během každodenních situací.
- **Předvádění a dramatizace** (předmětů, činností, emocí, postojů) – zahrnuje ukázku konkrétní činnosti, manipulaci s předměty, ale také vyjadřování emocí, postojů a sociálních situací formou hry a přirozeného projevu. Děti si prostřednictvím dramatizace osvojují vzorce chování, učí se spolupráci, empatii a prožívají různé role.
- **Práce s obrázky a didaktickými pomůckami** – podporuje vizuální vnímání, představivost a rozvoj slovní zásoby. Děti se učí vnímat souvislosti mezi obrazem a realitou, třídit a pojmenovávat předměty, situace i vztahy. Pomůcky jsou vybírány s ohledem na věk, zájem a aktuální téma vzdělávací nabídky.
- **Projekce a práce s digitálními pomůckami** – umožňuje dětem interaktivně vnímat svět prostřednictvím moderních technologií. Pomocí krátkých videí, aplikací, interaktivních tabulí či digitálních knih se rozšiřují poznatky dětí, rozvíjí se schopnost soustředit se, vyhodnocovat informace a propojit nové poznatky s vlastní zkušeností.

Praktické metody

Praktické metody staví na přímé činnosti dítěte a propojují učení s reálným prožíváním a zkušeností. Umožňují dětem osvojovat si dovednosti prostřednictvím pohybu, manipulace, tvoření, her a objevování. Vedou k rozvoji kompetencí v oblasti tělesné zdatnosti, samostatnosti, tvořivosti i schopnosti řešit problémy.

- **Nácvik pohybových dovedností** – probíhá prostřednictvím každodenního cvičení, relaxačních technik, protahování i přirozeného pohybu v prostoru (volná lokomoce).

Tyto činnosti podporují zdravý tělesný vývoj, koordinaci pohybů, vnímání vlastního těla a rozvoj motorických schopností.

- **Nácvik pracovních dovedností** – zaměřuje se na rozvoj samostatnosti, přesnosti, vytrvalosti a zodpovědnosti při různých praktických činnostech, jako je práce na zahrádce, v kuchyňce nebo při úklidu. Děti si osvojují základní pracovní návyky a vztah k práci a materiálům.
- **Nácvik uměleckých dovedností** – zahrnuje zejména grafické a výtvarné činnosti, které podporují tvořivost, estetické vnímání a jemnou motoriku. Děti mají možnost vyjadřovat své prožitky, emoce i nápady prostřednictvím různorodých výtvarných technik a materiálů.
- **Didaktická i volná hra** – je klíčovým prostředkem učení v předškolním vzdělávání. Hra umožňuje dětem rozvíjet představivost, sociální dovednosti, řeč i myšlení. V didaktické hře jsou vzdělávací cíle záměrně vedeny pedagogem, zatímco ve volné hře děti samostatně vybírají témata, role i pravidla.
- **Práce s chybou** – je vnímána jako přirozená součást učení. Děti jsou vedeny k tomu, aby se nebály chybovat, hledaly nové postupy a učily se z vlastních zkušeností. Pedagog vytváří podporující prostředí, kde je chyba příležitostí k růstu, nikoliv selháním.
- **Pokusy a badatelská výuka** – rozvíjejí zvídavost, schopnost klást otázky, hledat souvislosti a experimentovat. Děti se aktivně zapojují do jednoduchých pokusů a pozorování, učí se vyvozovat závěry, přemýšlet o příčinách a důsledcích a tvořit vlastní hypotézy.

5.2.3. Rozvoj klíčových kompetencí a základních gramotností

Klíčové kompetence představují univerzální nadoborové vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty, které jsou nezbytné pro úspěšný osobní, pracovní i společenský život v 21. století.

Gramotnosti jsou součástí celoživotního rozvoje člověka a zahrnují vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty. Jejich význam spočívá zejména v praktickém využití v různých individuálních i sociálních situacích a kontextech každodenního života.

V předškolním vzdělávání směřujeme klíčové kompetence k celkovému osobnostnímu rozvoji dítěte. Spolu s rozvojem základních gramotností představují nezbytný základ (propedeutiku) pro další vzdělávací oblasti a obory, se kterými se dítě bude setkávat v budoucnu.

Pro předškolní věk jsou za klíčové kompetence považovány zejména kompetence k učení, komunikační, osobnostní a sociální, kompetence k občanství a udržitelnosti, kompetence k podnikavosti a pracovní, kompetence k řešení problémů, kulturní a digitální kompetence. Mezi základní gramotnosti řadíme především čtenářskou a matematickou gramotnost.

Klíčové kompetence a základní gramotnosti tvoří pevný základ pro další pozitivní rozvoj a vzdělávání dítěte. Jejich rozvíjení je úzce spojeno s vhodnými vzdělávacími strategiemi

a prostředím, které podporuje individuální možnosti a potřeby každého dítěte. Předškolní vzdělávání tak poskytuje příležitosti pro systematické utváření těchto základních kompetencí odpovídajících věku a schopnostem dítěte.

Klíčové kompetence nejsou normou, ale směrem či metou rozvoje dítěte. To znamená, že děti vzájemně neporovnáváme a nehodnotíme ve vztahu k normě, které by měly v určitém věku dosáhnout. Na základě pedagogického diagnostikování přihlížíme k individuálním schopnostem a možnostem každého dítěte. Podporujeme rozvoj každé klíčové kompetence v míře pro dítě dosažitelné. Směřování ke klíčovým kompetencím je přítomné ve všech činnostech, které v mateřské škole realizujeme. Ztotožňujeme se s nimi, volíme vzdělávací strategie vedoucí k jejich naplňování a eliminujeme rizika, která dosažení klíčových kompetencí ohrožují. Směřování ke klíčovým kompetencím je celoživotní proces, který nemůžeme nikdy prohlásit za ukončený a označit jej jako „splněný“. Každá klíčová kompetence vyžaduje stálou podporu. Podmínkou k naplňování všech klíčových kompetencí je vytvoření subjektivního stavu pohody u všech jednotlivých aktérů vzdělávání, který je charakterizován pozitivními emocemi, prostorem pro zaujetí činností, pozitivními vztahy, smysluplností a úspěšným pokrokem. Rizikem je chvat, nervozita a soutěživost. Působením některého z rizik může snadno dojít k deformaci či ztrátě klíčové kompetence.

5.2.3.1. Klíčové kompetence a způsoby jejich naplňování

Klíčová kompetence k učení

Dítě má zájem poznávat nové věci, aktivně je zkoumá, hledá souvislosti, řeší problémy, učí se z vlastní zkušenosti a umí své poznatky využívat v praxi.

Způsoby naplňování:

- **Kooperativní učení** – děti spolupracují ve dvojicích či skupinách, navzájem si předávají zkušenosti, plánují a hledají řešení. Učí se naslouchat, respektovat názor druhých a sdílet své myšlenky.
- **Bádání (experimenty, pokusy)** – děti aktivně zkoumají přírodní jevy, hledají odpovědi, pokládají otázky, zkoušejí, co se stane. Rozvíjí se kritické myšlení, logické uvažování i radost z objevování.
- **Situační učení** – využívání reálných situací (např. při přechodu na vycházku, problémech v kolektivu) k učení se v praxi – děti se učí chápat souvislosti, hledat řešení, přizpůsobit své chování a reagovat na situaci.
- **Brainstorming a myšlenkové mapy** – podpora tvořivého myšlení a aktivizace před novým tématem. Děti navrhují nápady, sdílejí, co ví, a rozvíjejí svá očekávání – vzniká prostor pro vlastní zapojení.
- **Reflexe a sebehodnocení** – děti se učí přemýšlet o tom, co dělaly, co se jim dařilo, co je bavilo nebo co by příště změnily. Rozvíjí se schopnost hodnotit vlastní pokrok a vnímat smysl učení.
- **Vrstevnické učení** – děti se učí od sebe navzájem – starší nebo zkušenější pomáhají

mladším, vysvětlují, ukazují. Rozvíjí se přirozené učení v bezpečném a podporujícím prostředí.

- **Projekty** – děti se spolupodílejí na organizaci a realizaci delších celků (např. výstava, oslava, výprava). Učí se plánovat, rozdělit si úkoly, sledovat průběh a vyhodnotit výsledek.

Klíčová kompetence komunikační

Dítě se učí vyjadřovat své myšlenky, pocity a potřeby srozumitelně a vhodnými formami, naslouchá druhým, komunikuje v různých situacích a rozvíjí slovní zásobu.

Způsoby naplňování:

- **Kooperativní učení** – děti spolupracují při řešení úkolu, domlouvají se, vysvětlují si postupy, přebírají role a aktivně komunikují v rámci skupiny.
- **Hra** – v přirozené hře (např. rolové hry, stavby, námětové hry) děti spontánně mluví, domlouvají se, vyjednávají a učí se formulovat své myšlenky i reagovat na druhé.
- **Naslouchání druhým** – děti se učí vnímat, co říkají ostatní, nereagovat impulzivně, respektovat prostor pro vyjádření každého. Učí se klást doplňující otázky nebo navázat na řeč druhého.
- **Nedokončené příběhy** – děti vymýšlejí pokračování nebo závěr příběhu, učí se rozvíjet myšlenku, tvořit souvislý projev a vyjadřovat se tvořivě a smysluplně.
- **Otevřené otázky** – učitel používá otázky podporující samostatné vyjadřování, přemýšlení a hledání vlastního názoru. Děti se učí formulovat své odpovědi bez obav z chyby.
- **Ověřování informací (doptání se)** - děti se učí ptát, když něčemu nerozumí nebo chtějí zjistit více. Rozvíjí se komunikační jistota, slovní zásoba a schopnost získávat informace.

  Prezentace a obhajování práce své či skupiny – děti představují výsledky svých činností, vysvětlují, co dělaly, proč a jak. Učí se mluvit před ostatními, vyjadřovat se srozumitelně a posilují sebedůvěru.

Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti

Dítě si uvědomuje, že je součástí komunity a přírody, rozvíjí pocit sounáležitosti, učí se spolupracovat, respektovat druhé a chovat se odpovědně k lidem i k životnímu prostředí.

Způsoby naplňování:

- **Kooperativní učení** – děti spolupracují, učí se domlouvat, naslouchat a respektovat názor druhých. Společné aktivity podporují ohleduplnost, sdílení odpovědnosti a budování vztahů.
- **Situační učení** – děti řeší konkrétní životní situace (např. pomoc kamarádovi, přijetí nového dítěte, chování k přírodě). Učí se reagovat, rozhodovat a uvědomovat si důsledky svého jednání.
- **Společně tvořená pravidla** – děti se podílejí na vytváření pravidel soužití. Učí se rozlišovat, co je správné, rozvíjejí smysl pro spravedlnost, odpovědnost a respekt.

- **Vzbuzení zájmu o prostředí kolem sebe** – děti pozorují okolí, všímají si změn v přírodě i společnosti, pečují o prostředí třídy, zahrady i širšího okolí. Vzniká přirozený vztah k místu, kde žijí.
- **Recyklace, třídění odpadu** – děti se učí, jak šetřit přírodními zdroji, proč a jak třídit odpad, co je recyklace. Zapojují se do praktických činností a učí se odpovědnému ekologickému chování.
- **Budování komunity, spolupráce s rodiči** – děti vnímají, že jsou součástí skupiny, třídy i širšího společenství. Učí se spolupracovat při společných projektech, akcích s rodiči nebo komunitních aktivitách.

Klíčová kompetence osobnostní a sociální

Dítě si uvědomuje svou identitu, své emoce, učí se zvládat své chování, navazovat vztahy, spolupracovat, být ohleduplné a respektující vůči ostatním.

Způsoby naplňování:

- **Kooperativní učení** – děti se učí spolupracovat, domlouvat se, dělit se o materiál, naslouchat si a respektovat rozdíly mezi sebou. Rozvíjejí empatii, toleranci a schopnost řešit konflikty.
- **Hra** – v herních situacích děti přirozeně uplatňují své sociální dovednosti, učí se sdílet prostor i nápady, vyjednávat pravidla, zvládat neúspěch i radost z úspěchu.
- **Vedení portfolia** – děti si s pomocí učitele ukládají své výtvory, výběry činností či fotografie. Učí se reflektovat, co je baví, co se jim daří, a budují zdravé sebevědomí a vztah k vlastnímu učení.
- **Reflexe a sebehodnocení** – děti se učí pojmenovávat své prožitky, hodnotit své chování a činnosti, přemýšlet o tom, co by mohly příště udělat jinak. Rozvíjí se jejich schopnost seberegulace, sebedůvěry a osobní odpovědnosti.

Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní

Dítě si všímá dění kolem sebe, projevuje zájem, iniciativu a tvořivost, učí se plánovat, organizovat a dokončovat činnost. Rozvíjí pracovní návyky, vytrvalost a odpovědnost.

Způsoby naplňování:

- **Kooperativní učení** – děti společně plánují a realizují úkoly (např. projekt, příprava oslavy), rozdělují si role, spolupracují a učí se nést odpovědnost za výsledek.
- **Hra** – v herních a námětových situacích si děti osvojují různé role a činnosti (např. obchodník, stavitel, kuchař), rozvíjejí fantazii, iniciativu i schopnost dotahovat hru do konce.
- **Setkávání s lidmi z různých profesí** – děti poznávají svět práce, různá povolání a jejich přínos pro společnost. Učí se vážit si lidské práce a vnímat, že každý může něco tvořit a přinášet druhým.
- **Tvořivé činnosti** – při vyrábění, stavění nebo pracovních dílnách děti plánují,

rozhodují, tvoří, opravují, dokončují. Učí se samostatnosti, vytrvalosti i praktickým dovednostem.
- **Spolupráce ve skupině** – děti si při skupinové práci rozdělují úkoly, pomáhají si, hodnotí výsledek. Rozvíjejí týmovou odpovědnost, schopnost přizpůsobit se a zároveň aktivně přispívat.

Klíčová kompetence k řešení problémů

Dítě si všímá problémů, přemýšlí o jejich příčinách, hledá různá řešení a samostatně nebo ve spolupráci volí vhodný způsob řešení. Zkouší, ověřuje, přehodnocuje.

Způsoby naplňování:
- **Hra** – v herních situacích se děti dostávají do přirozených problémových momentů (stavba spadne, chybí figurka, něco nejde podle plánu). Učí se hledat alternativy, spolupracovat a zkoušet nové strategie.
- **Kooperativní učení** – děti řeší úkoly společně, učí se plánovat, diskutovat a obhajovat svá řešení. Společně přemýšlejí nad možnostmi, podporuje se aktivní zapojení a vzájemná inspirace.
- **Porovnávání různých řešení** – děti zkoušejí více cest k cíli, porovnávají výsledky a diskutují, co bylo účinné a proč. Učí se, že existuje více správných cest a že chyba je přirozenou součástí procesu.
- **Práce s chybou** – chybu vnímáme jako příležitost k učení. Děti se učí chybu rozpoznat, nebát se jí a hledat způsoby, jak ji napravit. Rozvíjí se odolnost, samostatnost a kritické myšlení.
- **Řešení praktických situací (změna podmínek)** – děti reagují na nové nebo nečekané situace (např. změna počasí, přesunutá aktivita, nedostatek materiálu). Učí se improvizovat, přizpůsobovat a rozhodovat se na základě okolností.
- **Vytváření problémové situace** – učitel záměrně vytváří úkol s výzvou nebo problémem, který děti motivuje k hledání řešení (např. „Jak postavit most bez kostek?“, „Jak přemístit vodu bez kelímku?“). Podporuje se tvořivost, logické uvažování a hledání strategií.

Klíčová kompetence kulturní

Dítě vnímá, přijímá a tvořivě rozvíjí kulturní hodnoty, poznává tradice své rodiny, komunity i společnosti, projevuje úctu k odlišnostem a aktivně se zapojuje do kulturního dění.

Způsoby naplňování:
- **Slavení svátků a místních tradic** – děti se podílejí na přípravě a prožívání tradičních svátků (např. Vánoce, Velikonoce, dožínky), čímž si vytvářejí vztah ke kulturnímu dědictví a zvykům svého okolí.
- **Respekt k tradicím a zvykům, které udržují druzí** – děti poznávají různé kulturní zvyklosti (v rámci třídy, rodin nebo jiné kultury), učí se toleranci, úctě k jinakosti a rozmanitosti kulturních projevů.
- **Návštěvy divadla, kina, muzea a jiných institucí** – děti se seznamují s různými

formami umění a kulturními institucemi. Učí se vnímat estetické hodnoty, reagovat na kulturní zážitek a chápat význam kultury v životě člověka.

- **Situační učení v návaznosti na aktuální dění** – děti se zapojují do kulturních událostí, které právě probíhají v jejich okolí (např. výstava, jarmark, koncert). Učí se reagovat na dění ve společnosti a propojovat jej se svým prožíváním.

Klíčová kompetence digitální

Dítě se seznamuje s možnostmi využívání digitálních technologií. Rozvíjí své informatické myšlení a využívá digitální technologie jako doplněk k získávání informací.

Způsoby naplňování:

- **Práce s příběhy (bezpečnost)** – při práci s příběhy v digitální podobě se dítě seznamuje se zásadami bezpečného chování v online prostředí. Učí se například, že ne vše, co vidí na obrazovce, je pravda, a že je důležité chránit své soukromí. Prostřednictvím interaktivních příběhů získává první zkušenosti s tématy digitální bezpečnosti přiměřeně svému věku.
- **Smysluplné využití technologií (digitální lupa, tablet …)** – dítě používá digitální pomůcky jako nástroje pro zkoumání světa – např. pomocí digitální lupy pozoruje detaily v přírodě nebo využívá tablet pro vyhledávání obrázků, poslech písniček či interaktivní procvičování. Technologie jsou zapojovány cíleně, s důrazem na propojení s konkrétní činností nebo tématem.
- **Význam digitálních technologií (např. pro konkrétní povolání, zdravotní handicapy, …)** – dítě si prostřednictvím rozhovorů, her či pozorování uvědomuje, že digitální technologie pomáhají lidem v různých profesích (např. lékař, hasič, vědec) a podporují i osoby se zdravotním znevýhodněním (např. mluvící zařízení, obrazová komunikace). Učí se vnímat technologie jako užitečný nástroj ve službách člověka.
- **Práce s daty (obrázkové hádanky, piktogramy …)** - dítě se orientuje v jednoduchých datech – třídí obrázky podle daného kritéria, skládá piktogramy, řeší hádanky a hledá v nich logické vztahy. Rozvíjí tím schopnost práce s informacemi, porozumění významu znaků a symbolů a základní dovednosti potřebné pro digitální gramotnost.

5.2.4. Základní gramotnosti

Pro předškolní vzdělávání jsou vymezené dvě základní gramotnosti: matematická a čtenářská. Gramotnost spočívá v tom, že si dítě uvědomuje smysl toho, co se naučilo. Nabyté zkušenosti a vědomosti jsou pro něj užitečné v nejrůznějších životních situacích, dokáže je v případě potřeby prakticky použít. Rozvoj gramotností můžeme založit na maximální podpoře samostatnosti dítěte. Využíváme k tomu co nejvíce prvků formativního přístupu. Je dobré, pokud dítě zná vzdělávací cíle a kritéria hodnocení,

učí se je používat a tím jim lépe rozumět při sebehodnocení a vrstevnickém hodnocení.

Čtenářská gramotnost

Čtenářská gramotnost představuje soubor znalostí, dovedností a postojů při práci s texty v nejširším slova smyslu. Schopnost porozumět textům a efektivně zpracovávat informace je základním předpokladem procesu učení. Vstřícný vztah ke čtení chápeme jako základní předpoklad pro další rozvoj čtenářství a čtenářské gramotnosti.

Vzdělávací obsah uspořádaný do vzdělávacích oblastí nabízí potenciál k rozvoji čtenářské gramotnosti. V některých případech je rozvoj čtenářské gramotnosti nedílnou součástí očekávaných výsledků učení. Jindy je gramotnost rozvíjena prostřednictvím vhodně zvolené vzdělávací strategie. Čtenářskou gramotnost rozvíjíme kladením otázek vedoucích k porozumění obsahu a hledáním odpovědí na ně, odhalováním podstatných informací, formulováním hlavních myšlenek textu, předvídáním obsahu, odhadováním významu neznámých slov. Děti také tvoří vlastní díla (obrázkový seriál, ilustraci k textu či krátké záznamy), vyvozují závěry, diskutují s ostatními, obhajují své názory nebo se učí přijmout názor druhých, reflektují své čtenářské zážitky. Zásadní úlohu pro rozvoj čtenářské gramotnosti od nejranějšího věku sehrává rodina, která by měla dítěti připravit prostředí s dostatečným množstvím kvalitních podnětů. Mateřská škola může rodinu v tomto ohledu vhodně podpořit vlastním příkladem, vzájemným předáváním inspirace, zapojením rodičů do života školy.

Předškolní období je rozhodující pro vytvoření vztahu dítěte ke knize, k seznamování s různými formami mluveného a čteného projevu. Vedeme děti k rozvoji řeči a rozšiřování slovní zásoby, k pozornosti, soustředění a koncentraci, umění naslouchat, zapamatování si a následnému vyjádření různými způsoby. Pokud u dítěte vznikne zaujetí četbou, vytvoří si také návyk pravidelného čtení, který mu přináší zážitek z četby, zvyšuje se šance, že se jeho čtenářské dovednosti a znalosti budou rozšiřovat. Chceme, aby se z dítěte stal nezávislý a přemýšlivý čtenář, který uvážlivě volí četbu, reflektuje průběh svého čtení a čtenářství, využívá vhodné strategie a postupy při práci s texty.

Matematická gramotnost

Matematická gramotnost je schopnost uplatnit získané vědomosti, dovednosti, návyky, postoje a hodnoty při řešení nejrůznějších úkolů a životních situací s využitím matematického jazyka. Vede dítě k rozpoznání matematické situace v různých kontextech, souvislostech a životních situacích, k volbě a využívání matematického jazyka při jejich popisu, řešení a vyvození závěrů. Ukazuje dítěti smysluplnost učení a umožňuje mu zažít radost z úspěšně vyřešené situace.

Vzdělávací obsah uspořádaný do vzdělávacích oblastí nabízí potenciál k rozvoji matematické gramotnosti. V některých případech je rozvoj matematické gramotnosti nedílnou součástí očekávaných výsledků učení. Jindy je gramotnost rozvíjena prostřednictvím vhodně zvolené vzdělávací strategie.

Základním prostředkem pro rozvoj matematické gramotnosti v předškolním vzdělávání

je hra, didaktická hra, manipulativní činnosti, situační učení, v geometrii pak modelování a konstruktivní činnosti. Podporujeme děti v rozvoji prostorového vnímání a vnímání kvantity. Při řešení problémů děti využívají metodu pokus – omyl, experimentování a postřehování. Při řešení logických úloh rozvíjíme jejich důležité myšlenkové operace (třídění, uspořádání, analýza, syntéza, analogie) a práci s podmínkami. Vedeme děti k objasňování postupů a řešení. Vhodným nástrojem je i práce s chybou. V předškolním vzdělávání využíváme „čtení“ obrázkového písma a didakticky laděných pohádek, hádanek, písniček a říkanek s matematickým obsahem. Dítě předškolního věku využívá symbolický jazyk (např. šipky) a rozpozná význam piktogramů, vhodných pro svou věkovou kategorii. Zdokonaluje se při používání pojmů, rozšiřuje si svou slovní zásobu adekvátně věku a situaci. Na své vývojové úrovni zobecňuje získané dílčí zkušenosti a znalosti, objevuje zákonitosti a zdůvodňuje (argumentuje), aktivně používá různé jednoduché matematické záznamy.

V praxi mateřské školy obvykle nelze jednotlivé gramotnosti rozvíjet samostatně, v jedné činnosti se otevírá prostor pro utváření obou základních gramotností i klíčových kompetencí. Záleží na učiteli, jeho plánování činností, volbě vzdělávacích cílů a strategií.

5.2.5. Návaznost předškolního a základního vzdělávání

Našim cílem je stanovovat si cíle, klíčové kompetence a vzdělávací strategie tak, aby navazovaly na základní vzdělávání. Toto propojení umožňuje dětem postupně se adaptovat na školní prostředí, přijímat nové povinnosti a sociální roli žáka. V RVP pro základní vzdělávání (RVP ZV) jsou tyto návaznosti zachyceny v klíčových kompetencích a vzdělávacích oblastech. Děti na konci předškolního vzdělávání obvykle projevují zájem o učení, zvládají základní sebeobslužné dovednosti, komunikují, spolupracují, dodržují společenská pravidla a jsou schopné adaptace na nové situace, což učitelé prvního ročníku respektují a dále rozvíjejí.

Dítě na konci předškolního vzdělávání zpravidla:

• projevuje zájem o učení, objevování a poznávání světa kolem sebe

• poradí si v běžných situacích

• má osvojené základní sebeobslužné návyky

• vyjadřuje své potřeby

• pojmenuje své silné a slabé stránky, zájmy

• domluví se s ostatními, spolupracuje

• dodržuje základní společenská pravidla

• chová se ohleduplně k druhým

• adaptuje se na nové prostředí a přijímá změny.

5.3. Nastavení procesu pedagogického diagnostikování

5.3.1. Pozorování

Záměrné pozorování patří mezi nejúčinnější metody pedagogické diagnostiky v mateřské škole, protože nám přináší cenné podklady pro další vzdělávací nabídku a umožňuje nám sledovat pokroky dětí v různých situacích. Zaměřujeme se na jedno dítě nebo malou skupinu, předem si stanovujeme jasný cíl pozorování a během činnosti si děláme poznámky – buď přímo na připravené archy, nebo až po ukončení aktivity, například u hromadných pohybových her. Zaznamenáváním z různých kontextů získáváme materiál pro reflexi a následné přizpůsobení vzdělávacích činností. Propojujeme plánování vzdělávací nabídky s pozorováním. Volíme aktivity s ohledem na sledovanou oblast, zapisujeme informace průběžně nebo po skončení činností a analyzujeme vývoj dítěte na základě získaných záznamů.

Pozorování začleňujeme také do každodenních situací, jako je oblékání, jídlo nebo pobyt venku, protože v těchto chvílích sledujeme a podporujeme samostatnost, spolupráci, trpělivost, schopnost pomoci druhému i komunikaci. A zároveň získáváme autentické poznatky, které nám pomáhají obohatit a individualizovat další vzdělávací nabídku.

5.3.2. Portfolio

Práci s portfoliem úzce propojujeme s pedagogickým diagnostikováním, které jako učitelé průběžně provádíme. Podobně jako u záměrného pozorování vnímáme portfolio jako jeden z nejefektivnějších nástrojů pro získávání informací o dětech a sledování jejich pokroků. Portfolio poskytuje důkazy o učení nejen dětem samotným, ale i nám učitelům a rodičům.

Do portfolia děti samy – buď z vlastního rozhodnutí, nebo na náš podnět – zakládají různorodé artefakty z průběhu vzdělávání. Vytváření portfolia je prostředek k učení dětí. Portfolia aktivně využíváme, děti si svá portfolia běžně prohlížejí, sdílejí je s kamarády, mluví o nich s námi i s rodiči.

Portfolio obohacujeme také o fotografie zachycující dítě při činnostech, ve hře nebo v kontaktu s ostatními dětmi. Časový údaj nám pomáhá později sestavit časovou osu a sledovat, odkud a kam se dítě v určité oblasti za dané období posunulo.

Podporujeme aktivity, kdy si děti portfolio samy berou a prohlížejí, sdílejí ho s vrstevníky a s učitelkami. Tím vytváříme prostor pro hodnocení a sebehodnocení, pro aktivní zapojení dětí do vzdělávacího procesu – co je v současné chvíli zajímá, co by se ještě chtěly naučit, na co by se chtěly ve svém učení zaměřit. Při rozhovorech nad sběrnými portfolii umožňujeme dětem uvědomit si vlastní pokroky a učit se sebehodnocení, rozvíjet si slovní zásobu při popisu, vnímat posloupnost činností a přijímat zpětnou vazbu od vrstevníků, rodičů i učitelek.

Typy portfolií – podle nejčastěji archivujících typů souborů se rozlišují tři druhy portfolií – portfolio prezentační, diagnostické a sběrné. Odlišit se mohou podle účelu vedení záznamu, jaké dokumenty jsou do nich vkládány, zda s nimi aktéři portfolia pracují v průběhu roku nebo na konci školní docházky, jakou funkci splňují.

- **Portfolio prezentační** je osobním archivem dítěte, do kterého si dítě ukládá téměř všechny průběžně nasbírané pracovní listy, obrázky, fotky, které odpovídají diagnosticky sledovaným pokrokům. Toto portfolio založené v šanonu shrnuje a ukazuje, co dítě za dané období zvládlo a v čem se posunulo. Portfolio je velmi užitečným nástrojem pro podporu sebehodnocení dítěte. Umožňuje dítěti dokládat své úspěchy a pokroky v různých oblastech, což mu pomáhá vidět, jak se zlepšuje a co se mu daří. Klade důraz na silné stránky dítěte, což posiluje jeho sebevědomí a sebedůvěru. Vlastní pokroky a úspěchy se tím pro něj stávají více motivující, protože dítě vnímá své vlastní učení a samo se učí zhodnotit, kde potřebuje podporu. Portfolio slouží jako nástroj pro komunikaci mezi dítětem, rodiči a učiteli.

- **Portfolio diagnostické** slouží jako hlavní nástroj diagnostické činnosti učitele v mateřské škole a umožňuje nám sledovat pokroky dítěte. Obsahuje širokou škálu různě získaných informací o dítěti. Práce s portfoliem nám pomáhá třídit poznatky z pedagogického diagnostikování; nastavovat, průběžně kontrolovat a reflektovat vzdělávací cíle, a také evaluovat vlastní pedagogickou práci. Portfolio je klíčovým nástrojem při plánování vzdělávací nabídky. Na základě informací z portfolia učitelka plánuje činnosti podporující rozvoj dětí v různých oblastech a zároveň zohledňující jejich individuální potřeby a zájmy. Portfolio slouží také jako nástroj pro poskytování zpětné vazby rodičům o pokrocích a vývoji jejich dětí. Portfolio současně sumarizuje dosaženou úroveň vývoje dítěte za určité období ve vztahu k jeho předešlému vývoji a ve vztahu ke stanoveným cílům, kritériím; dokumentuje jeho zájmy a silné stránky.

  Portfolio obsahuje:

  - kresbu postavy,
  - produkty dokumentující vývoj jemné motoriky (vystřihování a lepení),
  - úkoly pro rozvoj rozumové oblasti,
  - sebehodnocení dítěte,
  - zápisy z pozorování,
  - zprávy odborníků,
  - výstup – pedagogický report z diagnostiky iSophi,
  - vstupní dotazníky.

- **Portfolio sběrné** je nazývané také jako pracovní, dokumentační, shrnuje téměř všechny práce dětí za určité období, které postupně vznikají. Jde spíše o „sbírku“ prací dětí. S takto vedeným portfoliem se ve školkách více nepracuje. Slouží ke shromáždění prací, zejména pracovních listů.

5.3.3. Rozhovor

Mezi metody, které často využíváme, zařazujeme rozhovory. Ty plní diagnostickou funkci v oblasti poznávání osobnosti dítěte a jeho života.

Diagnostické rozhovory, které vedeme s jedním nebo více dětmi, nám nejčastěji slouží k ověřování jejich vzdělávacích pokroků ve všech vzdělávacích oblastech. Na základě zjištění volíme vzdělávací strategie. Využíváme nástroj pedagogické diagnostiky iSophi a výsledek diagnostikování zaznamenáváme do webového portálu. Dále se inspirujeme se metodikou od Jiřiny Bednářové a průběžnou úroveň zaznamenáváme do vlastního připraveného archu. Rodiče jsou o výsledcích informováni na individuálních schůzkách.

5.3.4. Komunikace a spolupráce s rodinou

Pedagogické diagnostikování provádíme nejen kvůli nastavení vzdělávacího procesu a reflexi jeho úspěšnosti, ale svá zjištění sdílíme také s dětmi a jejich rodiči. Komunikace s rodinou proto v diagnostickém procesu hraje velmi důležitou roli. Od rodičů získáváme informace, které nám pomáhají dotvářet celkový obraz dítěte, porozumět mu, odhalovat jeho silné i slabé stránky. Rodina a prostředí, ve kterém dítě žije, obvykle ovlivňují jeho motivaci a postoj k učení. Ke sdělování závěrů z pedagogického diagnostikování slouží především osobní rozhovor s rodiči. Na taková setkání se pečlivě připravujeme, protože jen dobře vedené rozhovory vedou ke spolupráci založené na partnerství, vzájemném respektu a porozumění. Jsme v pravidelném kontaktu s rodiči všech dětí.

5.3.5. Spolupráce učitelů

Společné plánování i vyhodnocování průběhu vzdělávání patří k našim profesním povinnostem. Společně diskutujeme, plánujeme, vyhodnocujeme svou práci, sledujeme pokroky, sdílíme mezi sebou postřehy z průběhu vzdělávacího procesu, porovnáváme hodnocení vzdělávacích pokroků dětí, hledáme shody i rozdíly a společně domlouváme další postup včetně zapojení rodiny.

Neoddělitelnou součástí vzdělávacího procesu a procesu pedagogického diagnostikování je hodnocení, které má rozmanité podoby i funkce.

5.4. Individualizace vzdělávání dětí na základě jejich potřeb, možností a zájmů

Individualizace představuje základní princip pedagogického diagnostikování, který umožňuje důkladně poznat každé dítě i celou skupinu. Díky průběžnému sledování vývoje dětí a jejich potřeb můžeme plánovat a přizpůsobovat vzdělávací nabídku tak, aby odpovídala individuálním možnostem, zájmům a tempu každého dítěte. Na začátku

školního roku je diagnostika zvláště důležitá pro pochopení skupinové dynamiky a vytvoření podnětného prostředí podporujícího spolupráci a vzájemné poznávání dětí.

Individualizace je promyšlený přístup, kdy učitelka pracuje se skupinou a zároveň respektuje jedinečnost jednotlivců. Klade přiměřené nároky, nastavuje cíle přijaté dítětem a podporuje jeho rozvoj. Tento přístup zároveň podporuje rozvoj sociálních dovedností, toleranci a schopnost spolupracovat, protože dítě, které zná samo sebe, lépe přijímá svou roli ve skupině a přispívá k jejímu fungování. Individualizace tak napomáhá rozvinutí osobnostního potenciálu dítěte, a to nejen v oblasti učení, ale i v sociálním a emočním rozvoji, čímž přispívá k harmonickému začlenění dítěte do kolektivu.

Vzdělávání stavíme na principech individualizace, která vychází z respektování jedinečnosti každého dítěte. Přihlížíme k individuálním potřebám dítěte, aktuálním možnostem, zájmům i tempu učení. Pedagogové sledují vývoj každého dítěte, zohledňují jeho osobnost, styl učení a sociální kontext. Vzdělávací nabídka je variabilní, přizpůsobitelná a poskytuje dostatek prostoru pro volbu a vlastní aktivitu dětí. Cílem je vytvořit takové podmínky, které každému dítěti umožní prožívat úspěch, rozvíjet vlastní potenciál a učit se tempem, které odpovídá jeho schopnostem.

Individualizace je zajišťována především těmito způsoby:

- **Průběžným pozorováním a diagnostikou vývoje dítěte,** které poskytují podrobné informace o vývoji, projevech a potřebách dětí. Na základě těchto poznatků pedagogové promyšleně plánují vzdělávací nabídku tak, aby byla variabilní, otevřená a umožňovala zapojení všech dětí podle jejich možností. Činnosti jsou připravovány s různou mírou obtížnosti, náročnosti a podpory, čímž se vytváří prostor jak pro děti, které potřebují vedení a oporu, tak pro děti, které vyhledávají větší samostatnost a výzvy.
- **Volbou přiměřených metod, forem a prostředí,** které odpovídají schopnostem a potřebám jednotlivých dětí. Vzdělávání probíhá prostřednictvím různých forem a vzdělávacích strategií. Pedagogové při tom volí metody a prostředky, které dětem umožňují prožít úspěch, být aktivní a současně si osvojovat nové poznatky v souladu se svými možnostmi. Důležitou roli hraje také prostředí třídy – její uspořádání a snadná dostupnost pomůcek, které podporují samostatnost dětí, jejich orientaci a přirozené zapojení do činností.
- **Různorodou nabídkou činností s různou náročností a mírou podpory**, která umožňuje každému dítěti zažít úspěch a pokrok. Každé dítě si vybírá takovou úroveň činnosti, která mu vyhovuje, a zapojuje se podle svých schopností a míry jistoty. Některé děti preferují práci s pomocí dospělého, jiné se s odvahou pouští do složitějších úkolů samy. Všem je tak umožněno prožívat úspěch, posilovat sebedůvěru a rozvíjet své dovednosti.
- **Respektujeme zájmy a motivaci dětí, protože jsou důležitým východiskem pro plánování vzdělávání.** Vycházíme z aktuálních podnětů ze života třídy, z témat, která děti přirozeně zajímají, i z jejich spontánních her a rozhovorů. Vytváříme nabídku, která reaguje na proměny zájmů a umožňuje dětem aktivně se zapojit

a podílet se na výběru činností. Tím podporujeme vnitřní motivaci dětí a zajišťujeme, že vzdělávání má pro ně smysl a propojení s reálným životem. Zároveň vnímáme motivaci dítěte jako proměnlivou a citlivě reagujeme na její změny, podporujeme ji vhodnými podněty, přístupem i prostředím, které podněcuje zvědavost, chuť zkoumat a radost z objevování. Díky tomu mají děti větší chuť a radost z učení.

- **Možností volby a samostatného rozhodování**, což posiluje odpovědnost dítěte a rozvoj jeho autonomie. Děti si mohou sami zvolit činnost, pomůcky, tempo práce či míru zapojení. Tímto způsobem podporujeme jejich samostatnost, odpovědnost za rozhodování a rozvoj vnitřní motivace. Učitelka vstupuje do vzdělávacího procesu citlivě – jako průvodce, který dítě podporuje, podněcuje a vytváří mu podmínky k aktivnímu učení.
- **Vytvářením bezpečného, vstřícného a podnětného prostředí**, ve kterém se dítě cítí přijímané, jisté a podporované. Takové prostředí podporuje jistotu, orientaci a sebedůvěru dětí. Uspořádání prostoru, pravidla, režim dne i vzdělávací styl třídy přispívají k tomu, aby se děti mohly svobodně rozhodovat, vyjadřovat své potřeby a aktivně se zapojovat.
- **Spoluprací s rodinou**, která je důležitým zdrojem informací o dítěti, jeho návycích, způsobu komunikace, zájmech a domácím zázemí, a partnerem v procesu vzdělávání. Rodiče pravidelně informujeme o pokrocích dítěte, společně hledáme vhodné formy podpory a sdílíme výchovné cíle. Tento partnerský přístup umožňuje sladit výchovné a vzdělávací působení školy a rodiny.

Individualizovaný přístup chápeme jako jeden ze základních předpokladů kvalitního předškolního vzdělávání. Napomáhá tomu, aby každé dítě mohlo zažívat radost z učení, budovat vlastní kompetence a vytvářet si pozitivní vztah k sobě, ostatním i ke světu kolem sebe. Individualizovaný přístup vnímáme jako klíč k rozvoji potenciálu každého dítěte, k jeho sebevědomí, vnitřní motivaci a radosti z učení.

6. Vzdělávací obsah

Charakteristika vzdělávacího obsahu

Vzdělávací obsah v RPV PV:

- odpovídá specifikům předškolního vzdělávání;
- vytváří příležitosti pro učení a povzbuzuje u dětí přirozený zájem pro objevování a poznávání;
- představuje kompaktní, vnitřně propojený celek, jehož členění do vzdělávacích oblastí je orientační;
- zohledňuje činnosti a integrované pojetí předškolního vzdělávání;
- stanovuje se s respektem k nerovnoměrnému vývoji dětí předškolního věku.

Uspořádání vzdělávacího obsahu

Vzdělávací obsah je uspořádán do čtyř vzdělávacích oblastí, které se vzájemně prolínají a tvoří komplexní základ pro celkový rozvoj dítěte:

1. **Dítě a jeho tělo** (biologická oblast)
2. **Dítě a jeho psychika** (psychologická oblast)
3. **Dítě, ten druhý a společnost** (sociálně-kulturní oblast)
4. **Dítě a svět** (environmentální oblast)

Každá oblast zahrnuje okruhy očekávaných výsledků učení, které vymezují směřování vzdělávání a vyjadřují, co dítě zpravidla dosáhne na konci předškolního vzdělávání – vždy v souladu s jeho individuálními možnostmi a tempem vývoje. Tyto výsledky jsou zároveň vodítkem pro pedagoga při sledování pokroků dítěte a plánování činností.

Realizace vzdělávacího obsahu

Vzdělávací obsah je realizován prostřednictvím integrovaných vzdělávacích bloků, které propojují jednotlivé oblasti vzdělávání a vycházejí z každodenního života dětí, jejich zájmů, potřeb, zkušeností a aktuálního dění. Tato flexibilní forma umožňuje spontánní i řízené aktivity, ve kterých děti rozvíjejí klíčové kompetence v přirozených souvislostech.

Integrované bloky vytvářejí prostor pro:

- propojení herních a poznávacích činností;
- podporu všech gramotností (čtenářské, matematické, digitální, přírodovědné aj.);
- výchovu k odpovědnosti, ohleduplnosti a udržitelnému způsobu života;
- posilování vztahu k místu, komunitě a prostředí, ve kterém dítě žije.

Organizace vzdělávacího obsahu v integrovaných blocích

Vzdělávací obsah je v naší mateřské škole realizován prostřednictvím **flexibilně uspořádaných integrovaných bloků (IB)**. Toto uspořádání umožňuje pedagogům samostatně rozhodovat o pořadí a časovém rozsahu jednotlivých tematických celků v souladu s aktuálními potřebami, zájmy a vývojovými možnostmi dětí ve třídě. Integrované bloky nejsou pevně vázány na konkrétní časové období – nejsou tedy plánovány na týdny či měsíce, ale vytvářejí **široký tematický rámec**, který lze operativně rozvíjet a upravovat. Tato forma plánování umožňuje:

- **pružně reagovat** na podněty vycházející z každodenní reality dětí,
- **respektovat individuální vývoj** a zájmy dětí na základě výsledků pedagogického diagnostikování,
- **propojovat vzdělávací oblasti** a jednotlivé cíle v tematických celcích smysluplným způsobem,
- **aktivně zapojovat děti do plánování** – například prostřednictvím rozhovorů o jejich přáních, nápadech či otázkách.

Pedagogové mají možnost kombinovat části různých integrovaných bloků nebo vybrat pouze některé cíle a obsahy, které v danou chvíli odpovídají aktuální situaci ve třídě. **Témata integrovaných bloků jsou záměrně formulována obecně**, což poskytuje prostor pro jejich tvořivou realizaci a hlubší prožívání ze strany dětí.

V rámci ŠVP přiřazujeme k jednotlivým integrovaným blokům vybrané očekávané výsledky učení a klíčové kompetence. Konkrétní rozpracování vzdělávací nabídky v jednotlivých třídách je v kompetenci pedagogů, kteří pracují na základě ŠVP a plánují činnosti průběžně, operativně a ve spolupráci s dětmi.

Naše pojetí vzdělávání staví na principech **projektového a činnostního učení**. Děti se spolupodílí na výběru témat, určují směřování činností i cíl projektu. Učitel zde vystupuje v roli **partnera a průvodce**, který děti podporuje, motivuje a vytváří jim podnětné a bezpečné prostředí pro učení.

Časové plánování vzdělávacích bloků je otevřené a přizpůsobuje se potřebám dětí. Usilujeme o to, aby děti měly dostatek prostoru pro hlubší prožitek, vlastní aktivitu a spoluvytváření vzdělávacího procesu.

6.1. Integrované bloky

Vzdělávací obsah je realizován prostřednictvím flexibilně uspořádaných integrovaných bloků, které propojují všech vzdělávací oblasti. Témata integrovaných bloků vycházejí ze života, zkušeností a zájmů dětí. Integrované bloky vytváří podněty a příležitosti pro celkový rozvoj dítěte. Integrované bloky máme flexibilně uspořádané bez časového ukotvení. Pracujeme ve svých třídách pružně, s ohledem na aktuální možnosti, potřeby dětí i výsledky autoevaluace. Směřujeme k plnění očekávaných výsledků učení. Tyto výsledky představují konkrétní dovednosti, postoje a znalosti, jejichž osvojování podporuje všestranný rozvoj dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami, možnostmi a věkem.

6.1.1. Příroda kolem nás

Zaměření: rozvoj vztahu k přírodě, vnímání změn v přírodě, smyslové poznávání živé i neživé přírody, ekologické myšlení.

Nabídka podtémat:

- Ovoce a zelenina
- Máme rádi přírodu
- Barevný podzim
- Stromy a jejich plody
- Zvířata a ptáci v lese
- Přišla paní Zima
- Příroda se probouzí
- Hospodářská a exotická zvířata

Integrovaný blok je zaměřen na seznamování dětí s přírodním prostředím, jeho rozmanitostí a proměnami v průběhu celého roku. Děti poznávají živou i neživou přírodu prostřednictvím smyslového vnímání, pozorování, experimentování a prožitkových činností. Učí se vnímat přírodu všemi smysly, rozpoznávat její zákonitosti, proměny a chápat, že jsou její součástí.

Blok rozvíjí u dětí pozitivní vztah k přírodě, ohleduplnost a odpovědnost vůči životnímu prostředí. Děti si osvojují základní principy ekologického chování – pečují o rostliny ve třídě i na školní zahradě, třídí odpad, učí se šetřit vodou a energií.

Obsahově se blok zaměřuje na poznávání rostlin, stromů, ovoce a zeleniny, jejich vzhledu, chutí, vůní a významu pro člověka. Děti si osvojují základní povědomí o zdravé výživě, sezónnosti potravin a možnostech šetrného využívání přírodnin. Děti se seznamují s různými druhy ovoce a zeleniny, jaký mají tvar, barvu, chuť a vůni. Smyslově zkoumají plody, třídí je a porovnávají.

Součástí je také poznávání domácích, lesních i exotických zvířat, jejich potřeb, způsobů života a přizpůsobování se ročním obdobím. V zimním období děti sledují stopy a projevy zvířat, seznamují se s přezimováním a s péčí o ptactvo. V jarních měsících pozorují klíčení a růst rostlin, proměny stromů a zvýšenou aktivitu živočichů.

Děti se učí uvědomovat si proměny přírody v průběhu roku. Například pozorují zimní přírodu, její klid a odpočinek. Rozlišují další změny počasí, seznamují se se skupenstvím vody (sníh, led), sledují, jak roční období ovlivňují život lidí i zvířat.

Integrovaný blok podporuje přirozenou dětskou zvídavost, radost z pobytu venku a tvořivé činnosti inspirované přírodou. Děti pozorují tvary, barvy, struktury, sbírají přírodniny a vnímají proměny počasí. Postupně si tak vytvářejí základy environmentálního myšlení, uvědomují si význam ochrany přírody a rozvíjejí kladný vztah k prostředí, ve kterém žijí.

6.1.2. Já a můj svět

Zaměření: poznávání sebe sama, druhých lidí, společenských vztahů, pravidel soužití, orientace v prostředí.

Nabídka podtémat:

- Já a moji kamarádi
- Já a moje vesnice (posvícení)
- Já a moje město
- Co děláme celý den?
- Cestujeme křížem krážem
- Moje rodina
- Moje tělo, zdraví, smysly
- Co kdo dělá?

Integrovaný blok je zaměřen na podporu adaptace dítěte, jeho vztahů a identity v nejbližším prostředí. Cílem je, aby si dítě uvědomovalo, kým je, kam patří a že je součástí okolního světa. Děti poznávají sami sebe, své kamarády, rodinu i místo, kde žijí. Učí se chápat pravidla fungování společnosti – v mateřské škole, rodině i v obci či městě. Povídáme si také o lidském těle, zdraví a zdravém životním stylu. Děti se seznamují s pojmem čas, rozlišují části dne, dny v týdnu, měsíce a roční období. Praktickými činnostmi si upevňují vědomí denního režimu a základních časových pojmů.

Na začátku školního roku pomáháme dětem s adaptací na nové prostředí a kolektiv. Hlavním cílem je vytvořit bezpečnou a přátelskou atmosféru, kde se děti cítí přijímané a respektované. Seznamujeme se prostřednictvím her, rozhovorů a pohádek, učíme děti spolupracovat, domlouvat se, vnímat potřeby druhých a řešit problémové situace. Společně si stanovujeme jednoduchá pravidla, která pomáhají prožívat den ve školce radostně a bezpečně.

Děti se učí vnímat svou rodinu jako místo, kde mají jistotu a lásku. Povídají si o členech rodiny, sdílejí zážitky z domova a uvědomují si, jak si lidé v rodině navzájem pomáhají. Téma rozvíjí citové vazby, schopnost vyjadřovat emoce a učí děti chápat hodnotu rodiny. Vyrábíme drobné dárky a organizujeme společná setkání s rodiči.

Děti se seznamují také se životem na vesnici i ve městě. Povídáme si o tom, co vesnici a město odlišuje a co mají společného. Děti poznávají budovy, instituce a jejich význam – obchod, škola, pošta, obecní úřad, nemocnice, policie. Učí se, k čemu slouží a jak se v nich chovat. Vycházíme do blízkého okolí školy, učíme se orientovat v obci a vytváříme vztah k místu, kde dítě žije.

Součástí bloku je i téma dopravy. Děti se učí rozlišovat druhy dopravy, seznamují se s dopravními prostředky, dopravními značkami a pravidly bezpečného chování chodce. Vyzkouší si jízdu na odrážedlech a koloběžkách, učí se zásadu „vidět a být viděn“ a poznávají význam reflexních prvků. Téma doplňují setkání s hasiči a policisty.

Blok je postaven na principech vzájemnosti, sounáležitosti, komunikace a pozitivních vztahů. Děti se učí vnímat hodnotu společného setkávání, sdílení zážitků i tradic a chápou

význam pohostinnosti a spolupráce. Tím se posiluje jejich pocit bezpečí, sounáležitosti a radosti z toho, že jsou součástí širšího společenství.

6.1.3. Moje radosti

Zaměření: emoce, zážitky, tvořivost, prožitek, fantazie, hry, hudba, pohyb.

Nabídka podtémat:

- Co viděl dráček
- Andělský, čertovský týden
- Ten vánoční čas, čas Tří králů
- Zimní sporty
- Hurá, je tu karneval
- Koledníček
- Z pohádky do pohádky

Integrovaný blok je zaměřen na prožívání radosti, štěstí a pocitu bezpečí. Tento blok vychází z přirozené potřeby dítěte prožívat a sdílet radost, objevovat svět kolem sebe. Vedeme děti k tomu, aby si postupně získávaly vztah k sobě, k ostatním lidem i okolnímu prostředí, aby rozuměly významu oslav a svátků, dokázaly se radovat a prožívat je společně s ostatními, zapojit se a tvořit.

Děti slaví tradiční slavnosti jako je svátek sv. Václava, posvícení, dušičkový čas a svátek sv. Martina. Prožívají různorodé činnosti podporující představivost, tvořivost, pohyb, jazyk i hudební dovednosti. Tento integrovaný blok seznamuje děti rovněž s tradicemi, lidovými zvyky a zimními radostmi. Příchod Mikuláše, anděla a čerta a také Ježíška je důležitou událostí v dětském světě. Na jaře se děti seznamují s tradičními i moderními koledami a písněmi, které tvoří součást našich kulturních hodnot.

Děti si povídají a sní o kouzlech z pohádek. V bezpečném a podnětném prostředí dětem umožňujeme prožívat klidné a radostné chvíle, podporujeme jejich schopnost empatie, spolupráce a radosti z běžných i výjimečných okamžiků. Karneval je vrcholnou událostí zimy – veselí, masky, hudba, tanec.

Součástí bloku je umožnit dětem vnímat krásu zimního období. Zima nabízí mnoho možností k pohybu a sportovním činnostem. Děti si osvojují názvy sportů, vybavení, učí se základní dovednosti a užívají si radost z pohybu v přírodě i ve třídě skrze vlastní prožitky.

Integrovaný blok vede děti k prožívání radosti v běžných i výjimečných chvílích, k posilování pocitu bezpečí a k rozvoji vztahů k sobě, ostatním lidem i okolnímu světu. Prostřednictvím tradic, svátků, tvořivých a pohybových činností se děti učí sdílet společné zážitky, prožívat kulturní hodnoty a objevovat krásu jednotlivých ročních období.

Blok tak podporuje fantazii, tvořivost, spolupráci i schopnost empatie a přináší dětem radost z poznávání i společného soužití.

6.2. Realizace integrovaných bloků

Integrované bloky uvedené v ŠVP jsou pro naši práci závazné – představují rámec, ze kterého vycházíme při plánování vzdělávací nabídky ve třídách. Jejich konkrétní rozpracování do vzdělávacích činností probíhá v rámci třídního plánování, které má otevřenou a flexibilní podobu.

Třídní plán není pevně daný, ale slouží jako pracovní dokument, který učitelé tvoří průběžně, podle aktuálních potřeb a možností dětí. Při plánování vycházíme nejen ze ŠVP, ale také z pozorování, autoevaluace, zájmu a návrhů samotných dětí.

Učitelé si vybírají celé integrované bloky nebo jejich části, ke kterým se mohou v průběhu školního roku vracet, rozvíjet je, propojovat mezi sebou nebo doplňovat aktuálním obsahem. Není nutné realizovat všechny části všech integrovaných bloků. Důležité je, aby byly v průběhu školního roku postupně naplněny všechny očekávané výsledky učení stanovené v RVP PV. Klademe důraz na klíčové kompetence a základní gramotnosti. Vycházíme z vlastních zkušeností dětí a žáků a klademe důraz na prožitek. Formát třídního plánování, jak je popsán v ŠVP, zajišťuje, že je zřejmé, jaký obsah je ve třídě dětem nabízen, jakými formami a jakým způsobem se vzdělávací činnosti organizují.

6.3. Další projekty a programy

Naše mateřská škola se snaží připravovat všem dětem pestrou a vyváženou nabídku činností po celý den. Děti mají možnost navštěvovat odpolední kroužky v mateřské škole, programy a akce připravené ve spolupráci s o.s. Ulita a mimoškolní aktivity v ZŠ.

Nabídka aktivit v rámci vzdělávání:

- Logopedická depistáž

Nadstandardní aktivity, odpolední kroužky

- Návštěvy solné jeskyně
- Předplavecký výcvik
- Lyžařská školička
- Výtvarný kroužek
- Pěvecký sboreček Zpěváček
- Angličtina

Nabídka aktivit v rámci vzdělávání:

Logopedická depistáž

Logopedickou depistáž provádí logopedická asistentka/preventistka. Jejím úkolem je aktivně zmapovat vývoj řeči u dětí starších čtyř let a posoudit, zda se řeč správně vyvíjí, popř. odhalit rizikové faktory a doporučit rodičům návštěvu logopedické poradny. Problémovou situaci s vývojem řeči u dětí se nám daří stabilizovat. V každé třídě pracuje minimálně jedna logopedická preventistka, která vytváří vhodné zázemí pro rozvoj logopedické prevence a poskytuje poradenství rodičům. Pokud se u dětí vyskytnou vážnější potíže, rodičům je doporučena logopedická péče u některého z klinických nebo školských logopedů.

Nadstandardní aktivity a odpolední kroužky

Návštěvy solné jeskyně

Hlavní cíl: Cílem návštěv solné jeskyně je podpora zdraví a posílení obranyschopnosti organismu dětí přirozenou cestou. Pobyt v prostředí s vysokým obsahem soli přispívá k prevenci onemocnění dýchacích cest, zklidnění a celkovému posílení imunity. Zároveň děti rozvíjejí jemnou motoriku při manipulaci se solí, schopnost relaxace, vnímání vlastního těla a dodržování pravidel klidového režimu.

Organizace: Návštěvy solné jeskyně v obci Černilov probíhají v rámci dopoledního programu v rozsahu 8 – 10 návštěv v jednom cyklu v délce 45 minut. Program je přizpůsoben

potřebám dětí – aktivity probíhají v klidovém režimu, děti si mohou hrát se solí, poslouchat relaxační hudbu nebo pohádku. Vstupy do solné jeskyně hradí zákonní zástupci dětí jednorázovou částkou předem. V případě absence dítěte se poměrná částka za neuskutečněnou návštěvu vrací zpět.

Předplavecký výcvik

Hlavní cíl: Cílem předplaveckého výcviku je vypěstovat u dětí důvěru ve vlastní schopnosti, naučit je se nebát vody, věřit sobě i dospělým. Učí se základní pohyby rukou i nohou, které budou potřebovat při plavání, nacvičují dýchání do vody. Seznamují se se základy plaveckých stylů formou hry, trénují orientaci se ve vodním prostředí, odbourávat strach z vody a uvolnit se, potápět se a plavat pod hladinou, foukat do vody, položit se na hladinu na břicho i záda a skočit do vody po nohou. Děti mají na sobě pásek, který je ve vodě nadlehčuje a zabraňuje jejich potopení a další nadlehčovací pomůcky, nejčastěji destičky.

Organizace: Plavání probíhá v plaveckém bazénu v Hradci Králové ve spolupráci s plaveckou školou. Děti se účastní jednoho cyklu, tj. 10 lekcí po 45 min. a jedné návštěvy aquaparku. Paní učitelky zodpovídají za děti po celou dobu výcviku. Plavání si hradí zákonní zástupci dětí.

Lyžařská školička

Hlavní cíl: Cílem programu je seznámení dětí se základy sjezdového lyžování, osvojení si nových dovedností v závislosti na předchozí úrovni malého lyžaře (začátečník, mírně pokročilý, pokročilý). Děti si vytvoří kladný vztahu ke sněhu a zimním sportům obecně. Výuka probíhá skupinovou formou s využitím vhodných didaktických pomůcek a průpravných cvičení. Děti se seznamují s jízdou na lanovém vleku, pokročilejší na vleku – pomě i kotvě.

Organizace: Lyžování je nabízená aktivita v zimním měsíci, trvající jeden týden. Jezdíme do Orlických hor každý den po obědě a vracíme se odpoledne v 16:30. Lyžování si hradí zákonní zástupci přihlášených dětí.

Výtvarný kroužek

Hlavní cíl: Výtvarný kroužek podporuje dětskou kreativitu, rozvíjí dětskou fantazii, představivost, trpělivost, výtvarné schopnosti, estetické cítění, samostatnost (při volbě materiálů a pomůcek). Rozvíjí jemnou motoriku, vizuomotoriku, zrakové vnímání při plošném i prostorovém tvoření, haptické vnímání. Seznamuje děti se s novými výtvarnými pomůckami, technikami a postupy a vytvářet radostné prostředí při práci. Děti vytváří výtvarné práce k výzdobě propojovací chodby a využívají práce do VV soutěží na daná či libovolná témata a na vánoční adventní trhy do KSD.

Organizace: Výtvarný kroužek se schází pravidelně každou středu od 15:00 do 16:30 ve třídě Bublinek v období říjen až červen. Ve skupině je 12 dětí ve věkovém rozmezí 4 - 6 let. Kroužek hradí zákonní zástupci dětí.

Pěvecký sboreček Zpěváček

Hlavní cíl: Pěvecký sboreček rozvíjí hudebnost a hudební schopnosti dětí, vede je k získání vztahu k hudbě, zpěvu a umění jako důležité součásti života. Dále rozvíjí kreativní schopnosti, estetické cítění, emocionální sebevyjádření, smysl pro rytmus, spojení pohybu s hudbou. Rozvíjí schopnost porozumět, vnímat, soustředit se a aktivovat všechny smysly. Děti se naučí radovat se z úspěchu celého kolektivu, získají sebevědomí (např. při vystoupeních) a umí se podřídit celé skupině dětí.

Organizace: Zpěváček se schází pravidelně každé pondělí od 15:20 do 16:20 ve třídě Hvězdiček. Ke zpěvu se využívá prostor herny kolem klavíru ve třídě Hvězdiček. Domů děti dostávají noty s písničkami, které se na kroužku učí, aby si mohly zpívat i doma s rodiči.
Do sboru jsou přijímány děti dle zájmu – od 3 do 6 let. Při nácviku písní využíváme nejen vokální činnost – pěvecký a mluvní projev, intonaci, rytmus, rozvoj hudebního sluchu, ale také hudebně – pohybové činnosti a instrumentální činnosti. Kroužek hradí zákonní zástupci dětí.

Angličtina

Hlavní cíl: Kroužek angličtiny je určen pro děti od 5 let. Seznamuje je s anglickým jazykem a vytváří u nich pozitivní vztah k jeho učení. Výuka probíhá přirozenou a hravou formou bez tlaku na výkon. Děti se učí naslouchat cizímu jazyku, reagovat na jednoduché pokyny a osvojovat si základní slovní zásobu z blízkého prostředí (barvy, čísla, zvířata, části těla, hračky, rodina, počasí). Kroužek zároveň podporuje rozvoj fonematického sluchu, rytmu, paměti a rozvíjí komunikaci i spolupráci ve skupině. Připravuje děti na systematickou výuku anglického jazyka na základní škole.

Organizace: Kroužek se koná pravidelně 1× týdně v délce 45 minut ve třídě Obláčků. Lekce probíhají převážně v anglickém jazyce s využitím názorných ukázek a gest. Děti pracují s písničkami, říkankami, pohybovými a výtvarnými aktivitami, obrázky a hrami. Důraz je kladen na přirozený rozvoj porozumění a mluveného projevu, nikoli na gramatickou správnost.

Pohybový kroužek

Hlavní cíl: Rozvíjet u dětí základní pohybové dovednosti, koordinaci, obratnost a celkovou tělesnou zdatnost. Vést děti k radosti z pohybu prostřednictvím her, cvičení a pohybových činností s hudbou. Podporovat zdravý životní styl, spolupráci ve skupině a dodržování jednotlivých pravidel.

Organizace: Kroužek probíhá 1x týdne, v délce 45 min. ve třídě Hvězdiček. Maximální počet dětí ve skupině je 15. Pohybového kroužku se účastní děti od 4 - 6 let.

7. Autoevaluace mateřské školy

Autoevaluace v MŠ se zaměřuje na podmínky, průběh a výsledky vzdělávání, řízení školy a spolupráci s rodinou. Jejím cílem je zlepšování kvality vzdělávání, podpora profesního rozvoje učitelů a získání zpětné vazby pro další plánování. Probíhá podle stanovených kritérií, která musí být konkrétní a srozumitelná. Používají se metody jako pozorování, rozhovory, dotazníky, záznamy či reflexe. Autoevaluace se provádí průběžně během roku a souhrnně alespoň jednou ročně. Odpovědnost nese zástupkyně MŠ a ředitelka, na realizaci se podílejí i učitelé a další pracovníci školy.

Proces autoevaluace:

- Stanovujeme oblasti pro autoevaluaci podle našeho ŠVP.
- Definujeme cíle autoevaluace, které vycházejí z těchto oblastí a směřují ke zlepšení.
- Formulujeme kritéria, tedy specifické ukazatele hodnocení dosažení cílů, v souladu s požadavky RVP PV a ŠVP.
- Sbíráme data různými metodami – kvantitativní (statistiky) i kvalitativní (zpětné vazby od vedení, kolegů, rodičů a dětí).
- Stanovujeme reálné termíny pro jednotlivé kroky autoevaluace, abychom udrželi proces na správné cestě.
- Určujeme odpovědnosti – kdo za co zodpovídá, aby byl proces efektivní.
- Analyzujeme a interpretujeme data, porovnáváme je s cíli a kritérii, abychom objektivně vyhodnotili silné stránky i oblasti ke zlepšení.
- Poskytujeme konstruktivní zpětnou vazbu a na základě výsledků plánujeme další rozvoj školy a zapracováváme ho do ŠVP.

Systém evaluace (k nahlédnutí v kanceláři mateřské školy)